

De agenda van God
Vier scholen van interpretatie

Stef Schagen
(M.Div)

Introductie

Misschien dat je bij het lezen van het woord “eindtijd” gelijk dit document weg klikt omdat je denkt wat ook ik altijd dacht: “Dit is complex, er is zoveel verschil van mening, ik zie het wel, alles komt goed”.

Maar ik vond het zelf altijd complex omdat ik het nooit een keer goed uitgelegd heb gekregen. Daarin is verandering gekomen toen ik aan Tyndale Theological Seminary studeerde waar het vak Eschatologie deel van het curriculum was en de bevlogen Dr. Hays ons meenam in de breedte van het eschatologisch debat en het gedachtengoed. Een paar hints en inzichten hebben mij toen geholpen de ins en outs van te begrijpen van de verschillende scholen die in het debat verschijnen. Ook het begrijpen van de aard van de bijbelse verbonden hebben daarbij geholpen, vooral als het op Israël op Gods agenda aankomt (zie Verbonden onder Affectie voor Efraim).

Misschien dat de uitleg hieronder helpt en een basis legt voor het ontwikkelen van een eigen opvatting.

Veel leesplezier!

Appetizer

Even een appetizer vooraf:

1. **Gods agenda:** Het debat over de eindtijd, wat ik zelf liever “Gods agenda” noem omdat het woord “eindtijd” in zichzelf al een onderwerp van discussie is en allerlei associaties oproept, komt globaal in vier gedachtenscholen. Hieronder de facebook posts die ik eerder daarover heb geschreven en meer.
2. **Het Koninkrijk der hemelen:** Belangrijk om te zien is dat de agenda van God gaat over de komst van het Koninkrijk der hemelen, wat soms “het Koninkrijk van God” wordt genoemd (Matt.3:2, 4:17, 10:1-5, Lucas 19:11-25). De stip aan de horizon en de boodschap van het evangelie is de komst van het Koninkrijk der hemelen en met het Koninkrijk de wederoprichting, het herstel van alle dingen (Hand.3:19-21). Openbaring sluit ermee af (Opb.19:11-Opb.22). Naast de tekenen van het Koninkrijk is er zoiets als het programma van het Koninkrijk, en de twee komsten van Jezus zijn de markeringsmomenten daarvan, de kaders. Bij de twee komsten gebeuren verschillende dingen: Jezus kwam als Koning-Knecht: eerst als een Knecht om te dienen, niet gediend te worden, om te sterven voor velen (Matt.20:28, Marcus 10:45), straks als de finale Koning om gediend te worden en de aarde te nemen en regeren (Opb.19:11-20:6 en daarna), eerst als het Lam, dan als de Leeuw. In de tussentijd overwint Hij al Zijn vijanden, de laatste daarvan is de dood (1 Cor.15:22-26). Het eschatologisch debat gaat dus vooral over dit onderwerp, meer dan over de Opname, de Opstanding, de Wederkomst en de Grote of Finale Verdrukking die belangrijke items op Gods agenda, de aanloop ernaartoe zijn, de opmaat.
3. **Uitgangspunten:** Over het Koninkrijk komen verschillende vragen in het debat op tafel die de visies sturen en waarover verschillend wordt gedacht:
 - a. Is het er al of nog niet? Of nog niet helemaal? Is het al begonnen maar wacht het nog op de ontknoping, de volheid? Preteristen geloven in Koninkrijk-Nu, klassieke futuristen in Koninkrijk-Straks, progressieve futuristen in beide en houden aan het already, not yet raamwerk. Lucas 13 vergelijkt het Koninkrijk met een mosterdzaad dat groeit tot een boom en met een zuurdeeg in drie maten meel dat doorwerkt totdat dat geheel doorzuurd is, en hint daarmee dat het Koninkrijk niet in een keer komt maar geleidelijk groeit (:18-21). In Lucas 11:20 zegt Jezus dat het Koninkrijk er al is, met Hem, maar in vers 2 dat de discipelen erom moeten bidden dat het komt in het beroemde Onze Vader. In Lucas 18:21 zegt Jezus dat het Koninkrijk nergens is dan “bij jullie”, en sommige vertalingen en predikers maken van het Griekse “entos” “binnenin jullie”, in het hart, je innerlijke mens wanneer je het aan Jezus hebt gegeven. Als Jezus dat bedoeld had, dan had Hij het Griekse “en” gebruikt, “in”, niet “entos”, “bij”. Overigens is dit het enige vers dat naar iets dergelijks hint.
 - b. Is het enkel geestelijk of ook letterlijk? De profetische teksten zijn niet Platonisch dualistisch, naar heidens denken. Daarmee bedoelen wij: Zij sluiten de natuurlijke wereld niet uit als minder heilig of kwaad en het geestelijke als meer verheven, waar Plato enkele honderden jaren voor de 1^e komst van Jezus over speculeerde in Timaeus en waarom wij nu dualistisch denken en twee werelden prediken, de natuurlijke en de geestelijke. De teksten wijzen erop dat God uit is

op het bevrijden van de natuurlijke wereld (Rom.8:21-23). Wat Hij schiep was allemaal goed, is het Hebreeuwse wereldbeeld en het bijbelse vertelt ons Genesis 1. Plato speculeerde, maar de Joodse Tenach predikt de waarheid. Ook Jeruzalem zal een upgrade naar 2.0 meemaken (Jesaja 65).

- c. Is het plaatselijk of wereldwijd? De 1^e komst van Jezus, de Koning, was plaatselijk, in Israël, de 2^e komst van Jezus wordt wereldwijd waargenomen en Zijn Koninkrijk zal regeren van het ene einde van de aarde tot aan het andere (Mal.1:11, Matt.24:30-31, Daniel 2:27, 44-45, Fil.2:8-10). God zal alles in allen zijn (1 Cor.15:28). In Christus zal alles worden bijeengebracht (Efz.1:10).
 - d. Gaat Openbaring dan over sec de toekomst of over de hele wereldgeschiedenis? Of beide?
 - e. Gaat Openbaring sec over de val van Jeruzalem, wat sommige preteristen die geloven dat alle profetieën al zijn vervuld, menen? Of gaat Openbaring over meer, wereldwijd?
 - f. Heeft Jeruzalem nog een betekenis in het Koninkrijk der hemelen in de toekomst? Is haar herstel sinds 1948 en 1967 de opmaat naar de Wederkomst en het Koninkrijk der hemelen, het Millennium?
 - g. De term "Koninkrijk van God" is gelijk een hint in de tekst: Het is Góds Koninkrijk, niet het onze, en alhoewel wij meewerken met God (1Cor.3:9) wordt het door Hem zelf gevestigd, gerealiseerd, bij Zijn Wederkomst, niet door ons in de tussentijd. Dit is overigens ook een punt in het debat met preteristen die geloven dat het Koninkrijk al helemaal is gekomen en de Gemeente op aarde het vestigt en het aan Jezus aanbiedt bij Zijn Wederkomst. Preterisme heeft zijn wortels in postmillennialisme dat gelooft dat de Kerk het Koninkrijk vestigt en de Wederkomst na het Millennium is ("post").
 - h. In elk geval, Wanneer het Koninkrijk er is, dan zullen ook de tekenen ervan er zijn, de kenmerken en krachten (Heb.6:5). Daarover schrijf ik nadat ik eerst over de 4 scholen van interpretatie schrijf.
4. **Jeruzalem en Israël:** Een ander ding om in het achterhoofd te houden is de plaats van Israël in de tijdlijn van God, Gods Koninkrijksprogramma. Israël is altijd centraal geweest in Gods handelen in de heilsgeschiedenis die begon met de roeping van Abram in Genesis 12 en compleet zal zijn wanneer het hemelse Jeruzalem naar beneden komt in een nieuwe werkelijkheid (Opb.21:2). De discussie in het eschatologisch debat is: Zal Israël weer hersteld worden en weer een centrale rol hebben in het Koninkrijk der hemelen of niet? Zal Israël weer kop zal zijn en geen staart (Deut.28:13, 44), hoofd van de natien of verdrukt door de volkeren (Jer.31:7, Lucas 21:24). Israël heeft een centrale rol omdat Jeruzalem de Stad van de Grote Koning is, niet Rome, Amsterdam, Moskou of Washington (Matt.5:35), en Jezus' priesterschap naar de Orde van Melchisedek is, niet van de Paus, die koning van gerechtigheid was van Salem, Jeruzalem (Gen.14, Hebr.brief). Jezus is de erfgenaam van de Troon van David, zei Gabriël (Lucas 1:32-33) en vervult het Davidische Verbond van 2 Samuel 7 (vers 13 en 16 in het bijzonder; zie ook: Psalm 2:6-7, 132:11-12, 45:7, 89:4-5, 89:20-30, Hand.2:30-31, 1:6-7). Hij is hopelijk de Koning van je hart en heeft heel je loyaliteit, maar Hij zal regeren vanuit Jeruzalem wereldwijd, niet alleen bij jezelf van binnen (Jes.2:2, Micha 4:3). Daarom spreken de teksten over het herstel van Jeruzalem (Jes.60-66, Eze.37-48, Jer.31-33, Amos 9, Hand.1:6-7, Hand.15, Rom.15:8, etc.). Hij zal bij Zijn Wederkomst regeren vanuit Jeruzalem (Jes.2:2, Micha 4:3, Jes.62-65, Sef.3), de reden waarom de moslims de Messiaspoort tegenover de Olijfberg alvast hebben dichtgemetseld. Zijn voeten zullen bij

de Wederkomst op de Olijfberg staan (Zach.14:4), nergens anders. Maar niet alle koninkrijksvisies bevestigen die centrale rol van Jeruzalem, evenmin als dat zij het Millennium bevestigen, wat zij niet letterlijk nemen maar enkel geestelijk.

5. **Hermeneutiek:** Nog iets om mee te nemen is hoe wij de teksten interpreteren. Preteristen en amillennialisten moeten niet zelden gebruik maken van allegorische tekstinterpretatie in plaats van letterlijke om hun visie te onderbouwen. Als Petrus in 2 Petrus 3 schrijft dat hemel en aarde en hun elementen vergaan, stellen preteristen dat het over de Jeruzalem Tempel gaat in plaats van over hemel en aarde en de natuurlijke elementen water, lucht, zee en dergelijke. De Tempel is voor Joden waar hemel en aarde bij elkaar komen, stellen zij. De elementen zijn dan de grondbeginselen van de Levitische priesterdienst die is gestopt te functioneren in 70 AD. Deze interpretatie is nodig omdat zij geloven dat het er in de wereld alleen maar beter op wordt omdat het Koninkrijk er al is.

Het probleem met allegorische tekstinterpretatie is echter dat iedere lezer in de tekst kan lezen wat hij zelf denkt/invult dat er staat omdat historische kaders ontbreken. Alles wordt anders geïnterpreteerd. Wat je denkt dat er staat, staat er niet. Daarmee is alle betekenis weg. Dat wil niet zeggen dat allegorische interpretatie niet van toepassing kan zijn. Lees daarover het hieronder genoemde artikel. 1 Cor.10:4 is een goed voorbeeld van allegorische interpretatie van een letterlijk historisch feit of gebeurtenis.

Het kan zelfs doorschieten van allegorische interpretatie naar esoterische. De tekst wordt in het Joodse “sod”, een nog diepere laag dan allegorische zelfs, esoterisch verklaard in plaats van exoterisch gelezen. Exoterisch wil zeggen dat de Schrift wordt gelezen in de context van de fysieke wereld, menselijke oriëntatie en menselijke begrippen en concepten. Wat er staat is wat er wordt bedoeld, niet iets geheel anders, iets abstracts. Esoterisch betekent echter dat, alhoewel de onmiddellijk betekenis die je denkt dat het betekent óók wel waar is, die niet de echte diepere waarheid is die onder de oppervlakte betekenis schuilt waar de Schrift werkelijk op doelt. Sterker nog, men denkt dat die oppervlakte betekenis de ware bedoeling bedekt en verbergt. De echte waarheid is het geheim dat verborgen is in de misleidende bedekking, volgens esoterische tekstverklaring. Esoterische interpretatie verlaat de menselijke kaders en oriëntatie en doelt op het mystieke. Mystieke stromingen zoals Kabbala in het Jodendom maken gebruik van deze tekstverklaring (“sod”).

Wat is dan wel de juiste tekstinterpretatie van de bijbelse profetische teksten? De bijbel legt de bijbel uit, is het eerste uitgangspunt, en de bijbel zelf geeft ons de juiste manier van interpreteren: Door te kijken naar de profetieën die al zijn uitgekomen, kunnen wij achterhalen hoe wij die bijbelse profetieën moeten uitleggen, verklaren, en dan komen wij uit bij een letterlijke vervulling. Profetische teksten die overwegend in poëtische beelden komen, hebben een letterlijke vervulling. Apocalyptische teksten zijn zeer symbolisch maar spreken toch van een letterlijke, werkelijke werkelijkheid, niet een esoterische of abstracte. En ook allegorische tekstinterpretatie heeft kaders: Het is één ding om iets allegorisch uit te leggen omdat dat de bedoeling was, zoals Jezus' gelijkenissen doen, maar iets anders om alle historische gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden dan ook maar allegorisch te nemen als niet gebeurd. Daarmee verwacht de lezer vertelling met allegorie. Zie ook het document “Allegorische interpretatie” onder Charm.

Vier manieren om Openbaring te lezen

Folks, het regent opnieuw reacties op mijn eerdere post vandaag en dat is prima omdat ze ergens over gaan, en over het heerlijk vooruitzicht niet in de laatste plaats. Laat me in de pen kruipen en de vier gedachtenscholen in het eschatologisch debat kort samenvatten, en dan begin ik met de twee die het minste debat opleveren: Historicisme en Idealisme. Genoeg pepermunten om op te zuigen.

I. Historicisme

Over het historisch argument ben ik gauw uitgepend. Deze school interpreteert de gebeurtenissen in Openbaring als slaande op de hele menselijke geschiedenis, die naarmate de vaart der volkeren zijn loop neemt tot een ontknoping komt voor de Wederkomst. De Protestantse reformatoren waren historicisten en zij dachten dat de ontknoping elk moment kon aanbreken. Zij vergeleken het pauselijke systeem van hun dag met het beest, de Antichrist en de Middeleeuwen zag de geboorte van een aantal bewegingen die verwachtten dat het Millennium elk moment kon aanbreken. Velen zagen in het boek Openbaring dan ook een sketch van de tijd van Christus tot aan hun eigen tijd.

Samengevat: Waar Preterisme “zeitgeschichtlich”, Futurisme “endgeschichtlich en Idealisme overwegend “nongeschichtlich” zijn, is Historicisme “kirchegeschichtlich”. Historicisme plaatst de Gemeente centraal en hoe het haar vergaat in de geestelijke strijd sinds haar geboorte in Handelingen 2.

Er zijn gegronde redenen om Openbaring historisch te nemen, niet enkel als een futuristisch eindtijdscenario:

- De strijd tussen God en Lucifer die Openbaring beschrijft is er al sinds Genesis 3 en is nog niet beslecht, en zal nog hevig woeden voor het eind.
- De roep van God dat mensen naar Hem terugkeren, die klinkt vanaf de bladzijden van Openbaring, is er ook sinds Genesis 3, en Gods roep zal aan het einde luider klinken wanneer de schalen worden uitgegoten, als een laatste – ik zou haast zeggen – wanhoopskreet van God dat mensen zich tot Hem keren, weg van hun zonden. Zoiets als: Als het niet goedschiks kan, dan maar kwaadschiks. Ik zal alles doen wat Ik kan om mensen tot Mijzelf te doen keren.
- De uitverkorenen en Godvrezenden worden al verdrukt sinds Genesis 4. Het verhaal van de bijbel is oa. het verhaal van de Abels die door de Kaïns omgebracht en vervolgd worden. Velen hebben hun leven gegeven voor hun loyaliteit aan God en zijn er al de hele geschiedenis, niet alleen aan het einde.
- Het beest van Openbaring 13 dat de draak aan de aanbidding helpt, de assistent van Lucifer, staat symbool voor wereldse politieke overheden, seculiere overheden; de beschrijving van het beest in Openbaring 13 is een allusie, ontleend aan Daniel 7 waar het over seculiere overheden gaat. Zulke overheden zijn er de hele geschiedenis geweest en niet alleen in de laatste dagen voor de ontknoping wanneer de strijd heviger wordt.
- De valse profeet van Openbaring 16:13 is het 2^e beest van Openbaring 13:11 dat spreekt (:11) en misleidt (:14). Misleiding is er van alle tijden geweest door andere godsdiensten, filosofie, idealogie en technologie waardoor mensen verdwaald raken.
- De draak, de satan, de oude slang van Genesis 3 is van alle tijden, er altijd geweest en zal niet enkel op het laatst op het toneel stappen van de wereldgeschiedenis.

- Feitelijk hebben wij met de draak, het beest en de valse profeet een anti-Drieënheid tegen God, die de aanbidding en loyaliteit van mensen wil hebben die voor God alleen is bestemd. Zie daarvoor de verzoeking van Jezus in Mattheus 4:1-11.
- Het Lam dat waardig is de boekrol te openen en de zegels ervan te verbreken in Openbaring 5 opent feitelijk de hele wereldgeschiedenis. De boekrol is een beschrijving van de wereldgeschiedenis en Gods doel van die wereldgeschiedenis “is een volk voor Zichzelf te vergaderen. Alles wat erin geschreven is kan worden samengevat als: de aardse geschiedenis gaat over God die voor Zichzelf een volk bevrijdt/verlost. De rest is enkel bijzaak. Het is in verbinding met Vader’s Plan in de geschiedenis dat het Lam aan ons bekend wordt gemaakt. In het Boek wordt Hij aan ons geopenbaard als Redder, Uitvoerder van Vader’s Plan en Rechter” (Dr.H.Baldwin, Classnotes Revelation, p.32).
- Deze argumenten zijn reden om Openbaring historisch te nemen, als beslaande de hele geschiedenis.

Het probleem met deze visie is echter: Welke gebeurtenissen zijn dan de vervulling van welke profetieën? Om dat vast te kunnen stellen moet de loop der geschiedenis voor deze interpretatie eerst tot een halt zijn gekomen, en dat is nog niet zo. Bovendien: Tegen die tijd is het niet meer nodig, en daarbovenop: Dat koppelen is nooit gelukt. Alhoewel de Reformatoren de Paus en het pauselijk systeem in hun tijd als de antichrist zagen (het beest) en de RK theologie wellicht als de misleidende valse profeet (misleiding), wat in hun tijd aannemelijk was, zijn er inmiddels ook andere mogelijkheden en andere politieke systemen en misleidingen die ervoor kunnen doorgaan. Telkens moet er een revisie plaatsvinden naar gelang de vaart der volkeren voortschrijdt en nieuwe gebeurtenissen verdacht veel lijken op de apocalyptische voorspellingen in Openbaring. De berg van vuur die in de zee werd geworpen in Openbaring 8:8 bijvoorbeeld, de 2^e bazuin, zou zomaar de atoombom op Hiroshima en Nagasaki kunnen zijn waarmee WW2 werd beslist. Maar misschien ook niet. Wie het weet mag het zeggen. Het apocalyptische genre van de tekst van Openbaring leent zich overigens ook niet om het al te letterlijk te nemen omdat apocalyptisch zeer symbolisch is.

Historicisme is dan ook op de eschatologische menukaart wat naar de achtergrond verdwenen. De vraag is of dat terecht is. Want juist dat de beschrijvingen in Openbaring van alle tijden zijn, pleit voor een historische benadering van Openbaring. Overigens ook voor een futuristische want Openbaring draait ergens op uit: de finale ontknoping na de 7^e en laatste bazuin in Openbaring 10:6 en 11:15-19, wanneer “er geen uitstel meer is”. Het is dan ook aannemelijk om als historische futurist in het eschatologisch debat te verschijnen. Meer nog als een idealistische historische futurist, een diehard (lees over Idealisme hierna).

Het punt met historicisme is: Niemand heeft de perfecte glazen bol om de toekomst mee te voorspellen. Alhoewel wij wel de Apocalyps hebben, Openbaring, bewijzen onze verschillen van inzicht welke gebeurtenissen op welke profetieën slaan dat wij niet exact weten hoe die te interpreteren, plaatsen. Wellicht dat wij achteraf, terwijl wij de lekkerste koffie ooit drinken van de superbonden in het Paradijs, concluderen dat de juiste interpretatie van de Apocalyps toch was dat het over de hele geschiedenis ging, niet enkel over de finale ontknoping (futurisme) of enkel het verleden (preterisme), en dat het meer was dan alleen een goede Walt Disney film die goed afloopt (idealisme). Misschien is dat nu een reden voor sommigen om gelijk de eschatologische menukaart dicht te slaan en een kop Douwe Egberts te maken, sterke koffie om effe bij te komen van al deze gedachten, maar Jezus leerde ons op de vijgenboom te letten, Israël, Jeruzalem (Matt.24:32, Hab.3:17, Hosea 9:10), en Openbaring is ons niet voor niks gegeven. Je kunt dus je ogen niet dichtdoen voor het heerlijke vergezicht van het herstel van alle

dingen (Hand.3:19-21, Opb.20-22). Een onverschillige eschatologische modus is in ieder geval niet die van God zelf, ook al gissen wij nog naar de exacte loop der dingen.

II. Idealime

Het idealistisch argument probeert uit de in Openbaring beschreven apocalyptische gebeurtenissen Gods tijdloze principes te distilleren. Je zou de idealistische benadering van Openbaring de “geestelijke” kunnen noemen, in die zin dat de idealistische visie het boek uitsluitend geestelijk, of symbolisch, uitlegt zonder de krant ernaast te leggen. Idealisme beschouwt Openbaring enkel als een weergave van de voortgaande strijd tussen goed en kwaad zonder daarbij een directe historische verbinding te leggen met sociale of politieke letterlijke gebeurtenissen in de tijd.

Een goede Disneyfilm

De idealist waakt er angstvallig voor om bepaalde verklaringen te koppelen aan letterlijke historische gebeurtenissen en ontkent dat de profetieën historische betekenis hebben die je kunt lezen in de krant, behalve in algemene zin: dat goed uiteindelijk zal zegevieren over kwaad. Voor de idealist is de krant het bewijs dat er kwaad is en Openbaring het bewijs dat goed wint, met God aan het roer. Voor hem is Openbaring eigenlijk een goede Disneyfilm. Het gebeurt nooit echt maar is allemaal symbolisch voor de onderliggende morele, geestelijke, niet letterlijke dynamiek, de geestelijke strijd.

Samengevat: Waar Preterisme “zeitgeschichtlich”, Futurisme “endgeschichtlich en Historicisme “kirchengeschichtlich” in interpretatie zijn, is Idealisme dan ook overwegend “non-geschichtlich”.

Doel: heldendom

Vanuit deze lens bekeken, wat is dan het nut van het boek Openbaring, volgens de idealist? Het roept op tot heldendom. Openbaring spoort je aan om een geestelijke, christelijke held te worden die volhardt in zijn leven met God en goddelijke principes. Het wil een echte “diehard” van je maken die weet dat aan het einde van de menselijke geschiedenis met alle kwaad zal worden afgerekend, zoals iedere Disneyfilm altijd goed afloopt. Met dat vooruitzicht wil je niet opgeven, zegt de idealist. Openbaring laat voor de idealist vooral zien dat de geschiedenis in de hand van God is en in die van Christus, die de Voleinder is van ons geloof en de Auteur van de morele bestemming van mensen, die Hij uiteindelijk beziet en beoordeelt.

Oorsprong

Clementius van Alexandrië (150-215 AD) en Origenes van Alexandrië (185-253 AD) kwamen er als eerste mee op de kerkelijke markt, later gevolgd door Dionysius (3e eeuw AD), Augustinus (354-430 AD) en Hiëronymus (347-420 AD). Zij geloofden niet in een letterlijk Millennium maar een geestelijke (amillennialisme). Tot aan de Reformatie was hun amillennialisme de voornaamste visie op Openbaring. Amillennialisme is het geloof in een geestelijk vrederijk, in de gemeente, niet een letterlijke op aarde (Opb.20:1-6).

Allegorische interpretatie

Beïnvloed door het Hellenistisch dualisme, maakten zij gebruik van een allegorische hermeneutiek om te komen tot hun interpretatie van de tekst. Allegorie houdt in dat de tekst enkel een geestelijke, symbolische betekenis heeft en geen letterlijke. Clementius zag bijvoorbeeld in de 24 oudsten de gelijkheid van Jood en heiden in de Gemeente en in de

staarten van de sprinkhanen de vernietigende invloed van immorele leraars. Zowel Origenes als zijn tegenhanger Methodius geloofden niet dat hoofdstuk 20 letterlijk en Joods genomen moesten worden, wat andere scholen wel doen. Hun navolgers verloren later alle zicht op de historische inhoud van Openbaring.

Het probleem met een allegorische interpretatie van bijbelse teksten is echter dat de lezer zelf de meeste uiteenlopende betekenissen aan de daarin beschreven symbolen kan geven, al naar gelang hij wil, en dat dat onbeperkt kan worden gedaan. Omdat een historische referentiekader ontbreekt heeft Openbaring voor ieder wat wils, en kan iedereen er iets uithalen voor zijn eigen situatie al naar gelang hem of haar uitkomt. Maar, misschien wat gechargeerd gezegd, met de tijd is alle waarheid weg. Iedereen legt er zijn eigen waarheid in.

Moderne idealisten

- Paul S. Minear was een moderne idealist. Voor hem was het doel van Openbaring christenen te waarschuwen voor de vijand binnenin – de valse christen. Met die bril op legt hij heel Openbaring uit. De 7 brieven aan de Gemeente in hoofdstuk 2-3 voorzien daarbij in de context, volgens hem, en leggen daarin de uitdaging neer aan de Kerk om trouw aan Christus te blijven onder alle omstandigheden en onder geen beding op te geven. De oordelen die daarna plaatsvinden (Opb.6-18) zijn niet zozeer om degenen buiten het christendom te vernietigen, maar de trouwelozen daarbinnen. De belofte van een nieuwe hemel en aarde zijn voor de getrouwen die volharden tot het einde. Openbaring wordt daarmee voor diegenen die het zo lezen niet zozeer een kanonnade tegen de niet-christenen, maar eerder een profetische waarschuwing voor christenen.
- Elisabeth Schüssler Fiorenza was een andere moderne idealiste die “de tekst poogt te bevrijden van haar historische gevangenschap om de boodschap van Openbaring te redden voor vandaag.” (Schüssler, *Revelation: Vision of a Just World*, p.2). De betekenis van Openbaring moet niet in de eerste eeuw worden gezocht en ook niet in de verre toekomst aan het einde der tijden, volgens Fiorenza, maar eerder in de voortdurende strijd van de minderbedeelden, degenen die in sociaal-politiek opzicht minder bevoorrecht zijn en onderdrukt worden, met hun onderdrukkers. Openbaring wordt daarmee een krachtig instrument in de handen van hen die feministische- en bevrijdingstheologie prediken en die zich inzetten voor de bevrijding van het juk van het kapitalisme en chauvinisme. Gedreven door radicale feministische overtuigingen, gebruikt Fiorenza de symboliek van Openbaring als wapen in de politieke en feministische strijd. En waar voor Minear de 7 brieven de hermeneutische context zijn om Openbaring te begrijpen, is Openbaring 10-15:4 dat voor Fiorenza: de beschrijving van de strijd en bevrijding van onderdrukte gemeenschappen in de wereld.

De idealistische interpretatie van Openbaring komt dus voort uit de ontkenning van een letterlijke en chronologische opvatting van haar tekst. Zoals het de amillennialist betaamt, is Openbaring enkel een zeer symbolische beschrijving van het potentieel van de Kerk om met Christus te regeren in deze eeuw, tot aan het einde van de vaart der volkeren.

Wereldbeeld en stemming

Het wereldbeeld van de idealistische benadering van Openbaring, de stemming, is die van een realist. “Overwinning en nederlaag, succes en falen en goed en kwaad zullen naast elkaar

bestaan tot aan het einde,” binnen het amillennialisme. De toekomst is noch een upgrade van het heden, noch een tegenstelling ervan. Het Koninkrijk komt netzomin door de samenwerking van de mens met God wiens kracht in de wereld werkt, als dat het eenvoudigweg een gift van God is waar wij geduldig op moeten wachten. Binnen het idealisme van het amillennialisme is dus noch onbeteugeld optimisme noch wanhopig pessimisme. De amillennialistische wereldvisie roep de Kerk op om realistisch actief in de wereld te zijn. Openbaring predikt dat de Kerk onder leiding van de Heilige Geest succesvol zal zijn in haar mandaat van God maar dat het resultaat door Zijn genade komt. Het Koninkrijk van God zal binnenbreken in de wereld vanuit Gods activiteit maar vanuit samenwerking met de Kerk die met God meewerkt tot in de periode die voorafgaat aan het einde van de tijd.

Kunnen wij als broeders en zusters uit deze visie iets meenemen? Ja, in de basis bevat deze interpretatie een waarheid die wij ter harte zouden moeten nemen. Het zou ons moeten aansporen tot volharding in de wedloop (Heb.12) en de heerlijkheid te verwachten ook al worden wij nu tijdelijk verdrukt (Rom.8:18-23). En, amillennialisme roept Gods mensen op om invloed te hebben: om een licht te zijn in de morele duisternis en zout dat bederf tegengaat en smaak maakt. Het roept ons op om grote dingen in het heden te verwachten maar in de wetenschap dat het Koninkrijk nooit in volheid in de menselijke geschiedenis zal komen, en dus om een realistische verwachting te hebben wanneer wij aan de gang gaan.

III. Preterisme

Als je een preterist bent, dan ben je, denk ik, blij als je niet Joods bent. Preteristen zijn namelijk van mening dat de profetieën van Jezus in de Rede op de Olijfberg in Matt.24-25, het boek Openbaring en Daniel 9, 11 en 12, enkel Israël en Jeruzalem treffen, en al vervuld zijn in 70 AD met de verwoesting van Jeruzalem. Preteristen prediken dat Openbaring over de ondergang van Jeruzalem gaat, dat het grote Babylon is van Openbaring 16-17 in hun ogen.

Preterisme komt in verschillende varianten in het debat, maar in hun visie is wat voor ons ligt enkel de groei van Gods Koninkrijk dat gaandeweg de aarde neemt, en de Gemeente brengt het. Daarom zal het op aarde alleen maar steeds beter gaan. Overigens is er wel verschil van mening onder preteristen zelf waarover Openbaring gaat. Sommigen zijn van mening dat het enkel de ondergang van Jeruzalem beschrijft in 70 AD in de 1e eeuw, anderen dat het ook over de ondergang van Rome gaat in 476 AD in de 5e eeuw. Het probleem met preterisme is dat ondanks dat het al enkele eeuwen oud is preteristen zelf niet eenparig in het eschatologisch debat kunnen verschijnen omdat zij maar steeds onderling van mening verschillen. Echter, omdat toch alles al is vervuld maakt dat volgens hen niet meer uit. Achteromkijken is niet nodig, enkel vooruit.

Samengevat: Waar Futurisme “endgeschichtlich” in interpretatie is, Historicisme “kirchegeschichtlich” en Idealisme overwegend “nongeschichtlich”, is Preterisme dan ook “zeitgeschichtlich”.

Openbaring

Voor preteristen is de interpretatie van Openbaring deze:

- Openbaring 1: Johannes' visioen van de opgestane Jezus.
- Openbaring 2-3: De staat van het vroege Joodse christendom (de 7 gemeenten).
- Openbaring 4-5: Christus' regie in de hemelen (Troonzaal).
- Openbaring 6-18: Parallele oordelen over Jeruzalem/Israël.
- Openbaring 19: De komst van Christus om het oordeel over Jeruzalem compleet te maken.
- Openbaring 20-22: Christus' regie op aarde.

Oorsprong en betekenis

Kerkvader Eusebius (263-339 AD) was de eerste die rond de eeuwwisseling van de 3e naar de 4e eeuw AD een bepaalde vorm van het preteristsche gedachtengoed op de kerkelijke menukaart zette in zijn "Ecclesiastical History". Onze Hugo Grotius kwam ermee in de 17e eeuw. Eigenlijk pas sindsdien is preterisme een interpretatie in het eindtijddebat, eerder heeft het nooit echt het daglicht gezien.

Het woord ontleent zich aan het Latijnse "praeter", "verleden", en het gedachtengoed komt in twee varianten:

(1) Gedeeltelijk preterisme predikt dat een letterlijke opstanding en Wederkomst nog in de toekomst zijn, maar dat Openbaring en Matt.24-25 al in 70 AD zijn vervuld (R.C. Sproul, Hank Hanegraaff, en Gary DeMar).

(2) Volpreterisme predikt dat alles al in 70 AD is vervuld, ook de opstanding van de doden en de Wederkomst. Volpreteristen ontkennen daarmee twee fundamentele waarheden van het christelijk geloof op de eindtijdagenda. Bovendien hoeven preteristen het Avondmaal niet meer te vieren want Christus is al in 70 AD gekomen (1 Cor.11:26). Op de vraag waarom de Kerk van de 2^e eeuw het Avondmaal wel gewoon nog vierde is het antwoord uitgebleven.

Postmillennialisme

Preterisme heeft zijn wortels in het postmillennialisme van de 17e eeuw (Daniel Whitby), wat predikt dat door de evangelieprediking van de kerk de wereld er steeds beter op zal worden, dat de Kerk het Millennium zal realiseren en dat Jezus daarna (post-millennium dus) pas terug zal keren. Immers, zo redeneert deze gedachtegang, sinds de dagen van Johannes de Doper breekt het Koninkrijk baan met kracht, en de geweldenaars zijn niet de tegenstanders die het plan willen saboteren maar de geloofshelden die ernaar grijpen om het op aarde te realiseren (Matt.11:12). En, Daniel profeteerde dat de Steen, de Koning, zal worden tot een grote Berg, Zijn Koninkrijk dat de hele aarde vult en aan alle andere koninkrijken een einde maakt (Daniel 2:32, 44-47). Waar futuristen dit zien als iets dat aan het einde der tijd komt met de Wederkomst (Opb.19:11-20:6), zeggen postmillennialisten en preteristen als hun geestverwanten dat de Steen al langzaam tot een grote Berg aan het worden is. Immers, Jezus vergeleek dat Koninkrijk met een zuurdesem dat het hele deeg doorzuurt (Lucas 13:21). Hij zei ook dat alles is volbracht (Joh.19:30), wat volgens Augustinus ook bij voorbaat het hele boek Openbaring inhield, en waarom hij niet geloofde in een letterlijk maar een geestelijk Vrederijk - dat in zijn ogen de kerk was (amillennialisme). En, "het Koninkrijk is binnenin u" (Lucas 17:21). Een correctere vertaling van het Griekse "entos" hier is "bij" u of "onder u" overigens, niet "binnenin u" in de zin van in ons binnenste.

Evenals preterisme kwam destijds ook postmillennialisme in twee varianten:

(1) Het liberale postmillennialisme predikte een sociaal evangelie dat eropuit was om een einde te maken aan alle sociale ongerechtigheid. Het probleem met het liberale postmillennialisme was echter dat het de prediking van het evangelie losliet, en dat het in een later stadium zo naïef was om zich te gronden in de evolutietheorie.

(2) Het bijbels postmillennialisme predikte de transformerende kracht van het apostolisch evangelie. Even optimistisch als hun liberale geestverwanten zagen zij vooral de triomf van het evangelie in de wereld en de werking van de Heilige Geest als transformerend middel, maar niet vanuit de misvatting dat de mens in zichzelf goed is, geen zondaar, en de mens de wereld kan veranderen uit eigen kracht.

De 17e eeuw

Deze zeer positief gestemde visie op de vaart der volkeren vond gretige grond in een tijd dat het inderdaad steeds beter ging, in de 17e eeuw. De kerk was in die tijd dan ook bijzonder ontvankelijk voor dit gedachtengoed. Zij lééfde immers in de gouden eeuw: De economie ging vooruit, de kennisbank groeide, technologische ontwikkelingen volgden elkaar in rap tempo op, de Westerse mens veroverde de wereld en de medische inzichten namen toe. De toekomst zag er voor iedereen rooskleurig uit (behalve voor de Indianen en Joden en veel anderen dan). De mens verbeterde zich en zijn omgeving werd steeds aangener en de Kerk was het middelpunt van de samenleving.

De 20e eeuw

Tot aan de twee wereldoorlogen van de 20e eeuw. De twee wereldoorlogen deden de roze bril af waarmee naar de werkelijkheid werd gekeken. Ze maakten een einde aan de te optimistische eschatologische verwachting en erg positieve anthropologische opvatting. De mens noch de wereld bleken zo goed en gracieus dan tot dan toe was aangenomen. Miljoenen vonden de dood, en in de Shoah werd het Joodse volk massaal omgebracht. Deze visie is dan ook met de wereldoorlogen van de menukaart verdwenen, alhoewel zij vandaag de dag weer een opleving meemaakt.

Slot

Ik moet zeggen dat ik de passie van dit gedachtengoed geweldig vind, maar dat ik de te positieve theologische visie erachter niet deel. Alhoewel de discipelen van Jezus de zoutkorrels zijn die dorstig maken en bederf tegengaan en zij als gloeilampen van God de duisternis verdrijven waar zij zijn (Matt.5:13-16), is de Kerk zelf niet zelden corrupt gebleken en zijn ook alle koninkrijken er nog, waarom wij oorlogen hebben. Het Koninkrijk der hemelen is er nog niet in de mate dat de Schrift belooft - en waarom ik een futurist ben. Bovendien wordt het in de wereld niet lichter. Daar komt nog bij dat als je niet uitkijkt je met deze visie een basis voor antisemitisme legt en je blind raakt voor Gods eindtijdplan met Zijn beminde verbondsvolk van wie Hij nooit gescheiden is (Jes.54:9).

This present reality

De problemen met het preteristisch perspectief.

De preteristische passie is heerlijk, maar is de preteristische visie bijbels? Bij deze enkele kanttekeningen bij de teksten waarop de preteristische visie is gebouwd.

Matt.24:34: Een bijbelse basis die preteristen steevast gebruiken is Matt.24:34 waar Jezus zei: "Deze generatie zal geenszins voorbijgaan voordat al deze dingen (de Grote Verdrukking etc.) zijn geschied". Het lijkt erop dat het preterisme met deze tekst "deze generatie" een belangrijke bijbelse grond heeft. Maar wat bedoelde Jezus met "deze generatie"? Bedoelde Hij daar een generatie van 40 jaar mee, met andere woorden: de mensen die het Hem hoorden zeggen? Het antwoord van veel evangelischen daarop is (1) dat Jezus met "deze generatie" de generatie bedoelt die de eschatologische gebeurtenissen tegen die tijd meemaakt dat zij plaatsvinden (de gruwel der verwoesting in vers 15; de grote verdrukking in vers 21 en het teken van de Zoon des Mensen in vers 30). Met "deze generatie" bedoelde Jezus degenen die er tegen die tijd zijn. (2) dat Jezus met het woord "generatie" gewoon het hele menselijke geslacht bedoelt, of (3) dat Jezus Zijn publiek bedoelt, het Joodse geslacht. De HSV vertaalt ἡ γενεὰ αὐτῆς dan ook met "dit geslacht". Het woord onderbouwt dus niet per sé de preteristische opvatting van een generatie van 40 jaar, en dus ook niet dat Mattheus 24 binnen een paar jaar al gebeuren zal. Preteristen hebben het nodig dit zo te interpreteren omdat anders enkel de prullenbak nog raad met hun visie weet.

Er is in dit verband ook nog **een ander feit** waar je niet omheen kunt: dat alle discipelen die Jezus dit hoorde zeggen in 70 AD al de marteldood waren gestorven, en dat alleen Johannes nog leefde. Nu kan het zijn dat Jezus het niet over de discipelen had, maar zou Hij dat dan niet gewoon erbij gezegd hebben? En er is nog iets: De astronomische tekenen die Jezus voorspelde vonden niet plaats: vallende sterren en schuddende hemelen (Matt.24:29). Jezus is niet op de wolken verschenen in glorie voor alle stammen van de aarde, die zich op de borst hebben geslagen en rouw hebben bedreven (24:30). En als dat al zo zou zijn, dan hebben te weinig mensen Hem waargenomen om het na te kunnen vertellen aan de rest, want sindsdien leeft iedereen in de verwachting dat Hij nog komt - en dat dit alles nog gebeurt. De Apostolische Vaders van de 2^e eeuw en daarna verwachtten de Wederkomst nog steeds.

Matt.16:28: Het preteristisch argument ziet ook grond in Matt.16:28, waar Jezus zei dat sommigen van degenen die daar staan de dood niet zouden smaken voordat zij Hem terug zouden zien keren "in Zijn Koninkrijk", of "in Zijn koninklijke waardigheid". Maar veel evangelischen geloven dat Jezus hier sprak over Zijn verheerlijking op de berg een hoofdstuk en 6 dagen later (Matt.17:1), niet over Zijn lijfelijke Wederkomst voor alle stammen van de aarde aan het einde van de vaart der volkeren (Matt.24:30). De verheerlijking op de berg was als het ware een voorproefje van de heerlijke Wederkomst, onze zalige hoop (Titus 2:13). Bovendien kan Jezus ook Zijn post-opstanding 40-dagen periode hebben bedoeld in Zijn verheerlijkt lichaam (Hand.1:3, Lucas 24). Dit vers bevestigt wel dat Jezus' Koninkrijk er al is, wat Lucas 11:20 bevestigt, maar niet dat het er ten volle is, wat Lucas 11:2 ons schrijft dat het nog komt. Waarom leerde Jezus Zijn discipelen bidden voor het Koninkrijk in Lucas 11:2 als het er al is volgens Lucas 11:20? Dat is omdat het er nog niet in die mate van volheid is, die de bijbelse tekst belooft (OT Profeten, Opb.20:1-6). Jezus vertelde in Lucas 19:11-27 een gelijkenis die sterk suggereert dat dat nog een lange tijd zou duren, een argument voor futurisme. In die dagen dachten de mensen ook al dat het Koninkrijk onmiddellijk aan zou breken (Lucas 19:11). Maar om overspannen

verwachtingen te voorkomen zegt Hij dat Hij eerst “naar een ver land” zou gaan, en dat Hij pas bij terugkomst Zijn koninklijke autoriteit in ontvangst zou nemen. Dat verre land is een indicatie van een lange periode, van uitstel. Openbaring 19 vertelt ons dat dat pas na de Grote Verdrukking zal zijn en voor Openbaring 20, het Messiaanse Vrederijk.

Opb.22:12, 20: Een andere highlight van preterisme is dat Jezus gezegd heeft dat Hij “spoedig” zou komen (Opb.22:12, 20). De gebeurtenissen zouden “in korte tijd” geschieden (1:1, 22:6). Nu geloven wij in evangelische kringen in de woordelijke inspiratie van de Schrift, een belangrijk ingrediënt waarom wij geloven dat het Boek der boeken Gods eigen spreken is en dus onfeilbaar. Wij geloven dat God de schrijvers inspireerde door de woorden in te blazen die zij penden (2 Petrus 1:20-21, 2 Tim.3:16). De woorden zijn voor ons dan ook belangrijk. Want, alhoewel de schrijvers niet bij mechanische dictaat vanuit de hemel penden, werden zij voortgedreven door de Heilige Geest en door Hem geïnspireerd als een zeilboot door de wind, en penden zij in effect precies datgene wat ons glorieus verbijstert, woordelijk. Het antwoord van vele evangelisten op “spoedig” en “in korte tijd” is dan ook dat de uitdrukking “spoedig” in het Grieks, ἐν τάχει, de connotatie “snel, met haast, versneld achter elkaar, in rap tempo” heeft. Het idee is eerder “plotseling” en “elkaar snel opvolgend” wanneer zij gebeuren dan “spoedig” in kort tijdsbestek daarna. De uitdrukking “in korte tijd” bevestigt dat. Het kan dus lang duren voordat de gebeurtenissen daarna in korte tijd, snel achter elkaar plaatsvinden, evenzeer als dat het lang duurde voordat de Gezalfde werd uitgeroemd volgens Daniel 9:25-27 en Hij plotseling kwam na meer dan 4000 jaar wachten vanaf de 1^e profetie over Zijn komst in Genesis 3:15.

Openbaring 1:1 schrijft: Αποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. Vertaald: “Openbaring van Jezus Christus welke God Hem gaf om Zijn dienstknechten te laten zien wat nodig is om te gebeuren ἐν τάχει: met haast, met spoed, in snelheid (met haast ten tijde wanneer).”

Een vroege datum van Openbaring: Het andere argument van preteristen om hun perspectief mee te onderbouwen is dat Openbaring is geschreven voor 70 AD, ten tijde van Nero, en niet in 95/96 AD, ten tijde van Domitianus. Het preteristisch argument heeft het nodig dat het in de jaren 60 is ontvangen, anders vervalt het hele argument van deelpreteristen dat Openbaring over Jeruzalems ondergang in 70 AD ging en van de volpreteristen dat toen ook de Wederkomst al plaatsvond. Het preteristisch argument wordt onderstreept met de Syrische versie van Openbaring die door Deuteronomium Dieu in 1627 AD is gepubliceerd en daarna in het Londense Polyglot. Daarin wordt gesteld dat Johannes door Nero naar Patmos werd verbannen, niet door Domitianus, dus in de jaren 60 AD. Hugo Grotius maakte wellicht gebruik van dit argument voor zijn hernieuwde belangstelling voor Eusebius’ preterisme. Maar het argument wordt in al de afgelopen eeuwen niet meer aangehaald. Het wordt ook niet breed gedragen in de grotere wetenschappelijke arena, en nooit gebruikt. De stelling van toen is dan ook een aanname zonder wetenschappelijke basis, en je hele visie baseren op één oude aanname is niet wetenschappelijk betrouwbaar. Er zijn eerder argumenten om in een latere datum te geloven. Zie mijn andere artikel daarover onder Agenda van God. Er zijn bovendien getuigen van de tijd zelf die het beter konden weten en die iets anders zeggen: (1) Polycarpus, die Johannes’ discipel was en stierf aan het begin van de 2e eeuw, (2) Victorinus in de 3e eeuw en nota bene (4) Eusebius die zelf als eerste het preteristische gedachtegoed lanceerde in de 4e eeuw, en (5) Irenaeus die Polycarpus’ discipel was. Zij bevestigden allemaal dat Openbaring aan het einde van de periode van Domitianus is gepend. Als dat zo is, en daar lijkt het ook om andere redenen op, dan kon Openbaring niet gaan over gebeurtenissen rond 70 AD. Maar let op: Mocht Openbaring

tóch midden jaren 60 onder Nero's keizerschap zijn gepend, dan wil dat nog niet zeggen dat het over de gebeurtenissen gaat van een paar jaar later. Het maakt dat wel aannemelijker, maar wanneer je een datum nodig hebt omdat deze beter bij je visie past, dan begeef je je op het gladde ijs van de interpretatieve subjectiviteit in plaats van wetenschappelijke objectiviteit. Steker nog, waarom zou Jezus de Kerk opzadelen met een ingewikkeld boek als Openbaring waarover zoveel debat is en wat mensen uit elkaar drijft als het al binnen een paar jaar is vervuld nadat het is ontvangen? Dat is onwaarschijnlijk.

Bovendien, belangrijke gebeurtenissen die in Openbaring worden beschreven hebben nog niet plaatsgevonden: "1/3e van de mensheid" zou omkomen volgens Opb.9:18 en "ieder levend wezen in de zee" zou sterven volgens Opb.16:3. Beide zijn niet gebeurd en preteristen moeten dan ook van allegorische interpretatie gebruikmaken om hun interpretatie in stand te houden. Zie mijn artikel over de gevaren van allegorische interpretatie onder Charm.

Matt.24:15-17: Preteristen kunnen niet goed uit de voeten met de "gruwel der verwoesting waarover Daniel sprak", die door Jezus wordt aangehaald in Zijn eschatologische rede op de Olijfberg. Deze gruwel heeft volgens preteristen al plaatsgevonden met de vernietiging van de Tempel en Jeruzalem in 70 AD, op het eerste gezicht een aannemelijke gedachte. Maar de gruwel waarover Daniel sprak, wat Jezus profeteert en Paulus pent in 2 Thess.2:4, is dat de Tempel wordt ontheiligd omdat er een afgod zal worden opgericht, de oorzaak van de verwoesting. De antichrist zal zich er verheffen boven God, zoals hij al eerder wilde (Jesaja 14). Dat is niet gebeurd. Wij wachten er nog op. Er zijn wel momenten geweest die daarop leken maar geen enkele daarvan is overtuigend bewijs dat de gruwel al plaatsvond. Preteristen zijn op jacht in de annalen van de geschiedenis naar een gebeurtenis die de vervulling zou zijn van deze niet onbelangrijke profetie, maar komen met niks substantieels op tafel dat erop lijkt. "Niet onbelangrijk", schrijf ik, want deze gruwel zal direct voorafgaan aan de Wederkomst, die het einde van de geschiedenis inluit. Preteristen erkennen dat de twee samengaan, en om het ene als vervuld te zien (de gruwel), hebben zij het dus ook nodig het andere als vervuld te zien (de Wederkomst). Preteristen stellen dan ook dat je Jezus' aankondiging van de Wederkomst metaforisch moet lezen of geestelijk. Het inconsistente daarvan is dat de gruwel wel letterlijk moet worden genomen, in hun ogen de vernietiging van Jeruzalem en de Tempel in 70 AD, maar de Wederkomst niet. En daarbij: Jezus kondigt daar Zijn Wederkomst aan als lijfelijk en persoonlijk, letterlijk, niet metaforisch of geestelijk.

Nu is het zo dat een afgod oprichten in de Tempel in Jeruzalem niet meer mogelijk is omdat de 2^e Tempel, de Tempel die na de ballingschap in 516 v.Chr. gereed was en die Herodes uitbouwde, in 70 AD neer is gehaald. Maar ... en misschien dat ik hiermee menig preterist voor de schenen schop en anders een geestelijk-Israël aanhanger wel, er gaat een 3^e Tempel voor de Joden komen. Eerlijk toegegeven, de 3e Tempel is wel nodig om de futuristische interpretatie van Matt.24 te handhaven. Immers, je hebt straks de gruwel daar niet als die Tempel er niet staat. Die 3^e Tempel is voor de Gemeente niet nodig omdat Jezus het finale Offer was. Maar iets anders is ook waar: De volheid der heidenen zal binnengaan in de Gemeente, waarna Hij de draad weer op zal pakken met Zijn beminde verbondsvolk Israël wiens "gaven en roeping onberouwelijk zijn". Wij zijn bijna klaar met het bereiken van alle volkeren (Rom.11:25-27). De Staat Israël is in 1948 heropgericht, het Tempelplein is her-ingenomen in 1967, en ... oa. het Tempel Instituut heeft de tekeningen en plannen klaar voor de herbouw van de Tempel, de 3^e. Die Tempel komt er, hoe dan ook.

Een ideologie?

Het populaire preteristisch argument is aantrekkelijk en op het eerste gezicht aannemelijk. Totdat je de consequenties overweegt, tegenargumenten bestudeert en de krant lees. Het is te nauw. Bijbelse profetie heeft een progressieve vervulling. Waarom zou Johannes met zijn Openbaring ons al 2000 jaar met verwarring opzadelen over gebeurtenissen die dan al binnen 5 jaar zouden zijn gepasseerd? Waarom wachtten de Apostolische Vaders nog op de Wederkomst als die al zou zijn geweest? En waarom zouden de Concilies erover schrijven? Maar ook: Waarom is de wereld nog zo'n puinhoop na 2000 jaar actieve kerken, en is de kerk zelf niet zelden corrupt? Het gevaar is ook dat postmillennialistische ambities leiden tot ideologische overspanning, en dat waar kracht wordt gepredikt religieuze kramp het netto effect is van deze te positieve postmillennialistische bruto input. Immers, als het Koninkrijk er al is, dan moeten ook de zieken allemaal genezen en niet meer ziek worden. Wanneer dat niet gebeurt, wat is dan de preteristische verklaring? De enige verklaring is dan dat het Koninkrijk er nog niet is die Jezus belooft. Wanneer je te hooggespannen verwachtingen hebt kom je wellicht uiteindelijk met minder geloof te zitten dan daarvoor vanwege diepe teleurstellingen. Preteristen hebben dan ook een te roze bril op qua verwachting en het "already-but-not-yet" van het Koninkrijk, het progressief futuristisch raamwerk, komt het best overeen met alle bijbelse teksten. Alhoewel preteristen een borrel te veel op hebben met hun nadruk op het "already" en futuristen een borrel te weinig van het "already" en teveel van het "not-yet", is beide aanhouden de via media op de eschatologische routekaart en de beste insteek.

Slot

Christus zal komen op de wolken. Hij komt als een dief in de nacht. Zoals de bliksem schiet van het oosten naar het westen, zo zal de komst van de Zoon des Mensen zijn. Hij zal ons verrassen, vooral volpreteristen die enkel achteromkijken en niet zien wat voor ons ligt op de eschatologische agenda.

Andere kanttekeningen bij het preterisme

Folks, ik deel van harte de preteristische passie om vandaag met het Koninkrijk bezig te zijn en de wereld voor God te beïnvloeden. Maar ik hoef de preteristische theologische interpretatie niet te hebben om die passie voor Gods Koninkrijk te delen, en alles daarvan bij voorkeur in het nu na te jagen. Jezus leerde ons immers met aandrang bij Vader God bidden "Uw Koninkrijk kome... Uw wil geschiede... zoals in de hemel zo ook op aarde" (Lucas 11:2-3). Hij onderwees de scharen en Zijn discipelen om eerst naar het Koninkrijk te zoeken (Matt.6:33). Als dat pas voor later was, waarom onderwees Hij het Zijn discipelen toen?

Maar als het Koninkrijk er al is, wat Kingdom Now, preterisme onderwijst, waarom leerde Jezus Zijn discipelen dan om erom te bidden in dat beroemde gebed, het Onze Vader (Lucas 11:2)? Of, als wij, de Kerk, het Koninkrijk moeten vestigen om het aan Jezus aan te bieden bij Zijn Wederkomst, met het ons gegeven gezag (postmillennialisme), waarom moesten de discipelen er dan om vragen bij de Vader? En, als de Gemeente het Koninkrijk op aarde is (amillennialisme), waarom is er dan zoveel verdeeldheid en corruptie in onze kerken? En bovendien, waarom heeft de Kerk zich schuldig gemaakt aan moord op Gods volk, de Joden, in plaats van voor hen te zorgen? Waren zij al die tijd "de geringsten" in de beroemde gelijkenis van de schapen en bokken (Matt.25:31-46, Deut.28:13, Jer.31:7)?

De beste manier om het Koninkrijk te zien, is dan ook eerder dat Jezus' 1^e komst de inauguratie ervan was (de installatie van de Koning, Psalm 2:6-7, 132:11, Matt.3:2, Matt.4:17, Matt.10:7), dat de penetratie nu al is in hen die Hem in hun levens binnenlaten (Lucas 13:21, wellicht 17:21), en dat de consummatie ervan bij Zijn 2^e komst in Openbaring 19-20 zal zijn. In sommige kringen proberen jonge mensen onder invloed van de preteristische interpretatie door de muur te lopen omdat daar Kingdom Now wordt onderwezen. Gevolg is dat zij denken dat hun verheerlijkt lichaam er al is of dat die tekst uit 1 Corinthiers 15:51 anders moet worden gelezen dan de klassieke opvatting altijd heeft onderwezen.

Koninkrijk en Heilige Geest

Preteristen en postmillennialisten verwarren wellicht de aanwezigheid van het Koninkrijk met de beweging van de Heilige Geest. De Geest is er wel (Handelingen 2), maar het Koninkrijk is er nog niet ten volle (Hand.2:34-35, 3:19-21). De Geest is aan de Gemeente gegeven, aan wie geloven (Johannes 14-16, 15:8, 1 Cor.12-14), als onderpand, garantie, voor het veel meerdere dat nog gaat komen (Efz.1:14), het Koninkrijk zal wereldwijd zijn wanneer de oude slang van Genesis 3 gebonden zal zijn voor een periode (Opb.20, Jes.11, Micha 4, Matt.25:13-32). Door de vinger Gods, de Geest, dreef Jezus de geesten uit waarom het Koninkrijk over Zijn publiek was gekomen (Lucas 11:20) en Hij zei wel dat het Koninkrijk onder hen was omdat Hij, de Koning, in hun midden was als Zoon des Mensen (Lucas 17:21), maar de beloofde dimensie van het Koninkrijk des hemels is veel groter dan wat wij ooit meegemaakt hebben, en het komt wanneer de Zoon des Mensen wederkomt en alle dingen herstelt (lees Jesaja 11, Hand.3:21). Alhoewel de Gemeente wel drager is van de belofte, zal het Koninkrijk wereldwijd zijn. Bovendien, Jezus, de Koning, heeft Zich uit Israel teruggetrokken om hen aan het einde der tijden weer te bezoeken (Matt.23:37-39) nadat Hij eerst uit de heidenen voor Zich een volk erbij heeft geroepen (Hand.15:14-16, Amos 9:11-12, Rom.11:25-32). Hij is nu het zachtmoedige Lam (Opb.4-5), maar Hij komt straks naar beneden als de rechtvaardige Leeuw van Juda die de aarde neemt en rechtspreekt (Opb.19-20, 6:16). Daarom, kom nu tot berouw en bekering en verzoen je met Vader God door het offer van het Lam, opdat er tijden van verademing zullen komen en God de Christus opnieuw zal zenden (Hand.2:34-35, 3:19-21, 3:26, 2 Cor.6:2).

Argumenten

Er zijn meerdere redenen waarom het Koninkrijk des hemels nog niet in ons midden is:

1. Je hebt je verheerlijkt lichaam nog niet, het hemels lichaam zonder aardse beperkingen, waarmee je door de deur kunt zonder die eerst open te doen, dat je straks nodig om goed in het Koninkrijk te kunnen regeren, en waarom je nu nog met je menselijkheid zit, je oude Adam (1 Cor.15:51-52). De oude Adam is niet zelden nog volop aanwezig ook al heeft de nieuwe Adam, Jezus ons gegrepen (1 Cor.15:45). Wanneer wij zijn bevrijd van onze aardse tent en onze menselijke natuur waarmee wij nu nog worstelen (Rom.8:23, Gal.5:13-26, Rom.6-7), wanneer de lichamelijke dood definitief geen grip meer op ons heeft (1 Cor.15:22-26, Opb.4:16-17), dan zullen wij in Gods Koninkrijk eeuwig kunnen regeren. Met ons aardse lijf en met onze menselijke, zondige, gebroken natuur zal er geen vrede zijn op de troon van David zoals de Messias voor ogen heeft (Jes.9:5-7, Opb.20:1-6). Jezus is de Koning die eeuwig blijft op de troon van David omdat Hij de dood overwon (2 Sam.7:12-16, Lucas 1:32-33, Psalm 16:8-10, 110:1, Heb.1:5, Psalm 132:11, Hand.2:25-32). Wij zullen een Opstanding meemaken van ons aardse lijf in een hemelse gedaante, zoals Jezus, aan het einde der tijden (1 Thess.4:16-17).

2. Je zoonschap is wel begonnen (Joh.1:12), maar kun je ook nog verwachten, zegt Romeinen 8:23. Je bent wel een zoon of dochter van de Vader, gegrepen door de Geest van het zoonschap (Rom.8:14), geadopteerd in Vaders familie (Rom.8:15), maar je zoonschap is pas compleet met de "verlossing van je lichaam" (Rom.8:23). De schepping zucht en wacht op het openbaar komen van de zonen Gods (Rom.8:19), en is in verwachting daarvan omdat het zelf wordt bevrijd van de vergankelijkheid en de vloek.

3. Ziekte en dood zijn nog niet overwonnen. Je wordt nog verkouden en als vrouw ben je nog maandelijks van de kook. Tot hen wil ik zeggen, uw verlossing komt. Christus is als eersteling opgewekt (1 Cor.15:20), de vervulling van Yom Ha'Bikkoerim, ons Pasen, alle anderen volgen bij Zijn komst, staat er in 1 Cor.15:23. Ook Lazarus is weer zijn graf ingegaan op enig moment, mag ik voor hem hopen, en wie vandaag uit de dood opstaan, zijn een getuigenis in de frontlinies van de zending om hele dorpen tot Christus te brengen. Het einde komt wanneer Hij alle heerschappij, macht en kracht onttroond zal hebben en het Koninkrijk aan Zijn Vader over zal dragen, inclusief Zichzelf (1 Cor.15:24, 28). Hij moet als koning heersen totdat Hij al Zijn vijanden onder Zijn voeten gelegd heeft en de laatste vijand die Hij teniet zal doen is de dood (1 Cor.15:26). De door Paulus gebruikte Griekse woorden geven een duidelijk tijdsplan.

4. Er is nog een 4^e teken dat het Koninkrijk er nog niet is: Jeruzalem zal er de hoofdstad van zijn (Jes.2:2, Micha 4:3, Matt.5:35, Zach.12:2-3, Jer.31:7), en het volk Israël is nog niet thuis. Wij wachten nog op de terugkeer van de oudste zoon (Lucas 15:25-32). We zien er vandaag wel de voortekenen van, een unieke ontwikkeling sinds Jezus in Lucas 21:24 zei dat Jeruzalem vertrappt zal worden tot de tijden van de heidenen zijn vervuld. Als wij vandaag zien dat Jeruzalem weer wordt herbouwd, dan is dat veelzeggend in het licht van de voorspellingen. Althans, tenzij je je wendt tot allegorische tekstinterpretatie van OT profetische teksten om je preteristische geestelijk-Israël visie te kunnen onderbouwen. Maar die interpretatie is onhoudbaar, gelet op de tekenen dat de vijgenboom weer opbloeit (Matt.24:32). Dat betekent dat de Messias eraan komt (Zach.14:4). Hij zal Zijn volk in hun eigen Stad, die ook de Zijne is, weer ontmoeten. God heeft het Land getrouwd, en is niet van haar gescheiden (Jes.62:4).

Dan zal elke knie zich buigen en zal alle tong belijden dat Jezus Heer is (Fil.2:10). Ondertussen strekken wij ons uit naar het Koninkrijk en stappen wij uit in de dingen van de Geest. En last but

not least strekken wij ons eerst nog uit naar de opwekking onder het Joodse volk, wanneer Joel 2:28-32 en Zach.12:10-14 gehéél in vervulling zal gaan.

IV. Futurisme

Folks, ik had deze post op de valreep voor het uiteinde (niet van de wereld maar van 2019) willen plaatsen, maar heb het uitgesteld. Dat klinkt als een eschatologisch besluit maar is het evenwel niet, eerder wegens afleiding ingegeven. Ook dat klinkt overigens eschatologisch, maar ik acht mijn posts op Facebook niet van dien aard dat zij enige eschatologische betekenis hebben dat zij de Wederkomst versnellen of uitstellen. ☺ Hoe dan ook, bij deze de 4^e, en laatste, van de serie van de 4 gedachtenscholen omtrent de eschatologische agenda en Openbaring.

De insteek

De insteek van deze serie was om wie geïnteresseerd is te laten kennismaken met het gedachtegoed achter wat sommigen onderwijzen en anderen niet. Het is immers makkelijk om overtuigend over te komen bij hen die niet van de “ins en outs” weten van wat er op de eschatologische menukaart staat. Maar ik geloof dat volwassenheid komt als wij leren kauwen op vast voedsel en niet alleen maar melk uit de moederborst tappen van hen met wie wij vertrouwd zijn en bij wie wij ons geborgen voelen. Misschien dat boerenkool met worst wat te veel van het vaste is voor wie als zuigeling aan een borst bungelt, of anders te vroeg voorgezet met darmkramp als effect, maar met enkel melk groei je niet op tot een geestelijk volwassen christen. ☺

Futurisme

Waar preteristen de vervulling van de eschatologische profetieën in het verleden zien (“praeter”: verleden), verwachten futuristen de vervulling van het leeuwendeel van de profetieën in Matt.24-25, Daniel 9, 11 en 12 en Openbaring nog in de toekomst. Daarom heten zij futuristen. Bovendien geloven futuristen in het herstel van Israël.

Samengevat: Waar Preterisme “zeitgeschichtlich”, Idealisme overwegend “nongeschichtlich”, Historicisme “kirchegeschichtlich” is, is futurisme “endgeschichtlich”.

Koninkrijk

Preteristen prediken Koninkrijk-Nu, zij geloven dat het Koninkrijk er al is sinds het Kruis en de Opstanding van Jezus in de 1^e eeuw, futuristen geloven dat het Koninkrijk nog komt. De inauguratie van de Koning heeft destijds wel plaatsgevonden en de penetratie van de Koning door zijn Geest in de gelovigen gebeurt sindsdien, maar de consummatie komt pas aan het einde bij de Wederkomst (Hand.3:19-21, Opb.19:11-20:6, Opb.21-22), wanneer de schepping wordt bevrijd en de zonen Gods, het zoonschap compleet wordt bij de verlossing van ons lichaam (Rom.8:21-23). Alhoewel wij nu al de krachten van de toekomstige eeuw gesmaakt hebben (Heb.6:5), is de toekomstige eeuw geen toekomstige als die er al is, wat preteristen prediken, en dus is die eeuw nog toekomstige, wat futuristen prediken. Hoop die al is uitgekomen is geen hoop meer en de apostelen predikten de hoop op de Wederkomst en alles erna (Rom.8:24-25, Titus 2:13). Waarom is dit belangrijk? Het heeft te maken met je verwachting. Als het Koninkrijk er al is, dan moeten ook de tekenen ervan er al zijn.

Futuristen geloven in een zichtbare Wederkomst als goddelijk ingrijpen en directe begin van het Millennium, een periode van 1000 jaar letterlijk Vrederijk, wanneer de satan gebonden is (Opb.20:1-6). Futuristen geloven dat Christus dan Zijn koningschap en Zijn Koninkrijk op aarde zal vestigen (Opb.19:11-20:6), nadat Hij in de hemelse gewesten al die tijd geregeerd heeft (Matt.28:18, Hand.2:30-31, 3:19-21, Hebr.brief, Opb.4-5), terwijl de Kerk op aarde zending bedrijft in aanloop naar het einde (Matt.24:14, Opb.5:9, 7:9, Mal.1:11). Futuristen geloven veelal in het herstel van de Staat Israël in die tijd en eraan voorafgaand (Eze.37-48), dat dat de wederoprichting van de hut van David is (Hand.15, Amos 9), de bouw van een 3^e Tempel in Jeruzalem, een Grote Verdrukking van 7 jaar (de 70^e jaarweek van Daniel) en in de gruwel der verwoesting, de abomination that causes desolation, wanneer de antichrist in de Jeruzalem Tempel zichzelf tot god verheft boven God (2 Thess.2:4, Dan.11:36-37, 9:25-27, 12:11, Matt.24:15-22, Opb.13:5-8). En zij geloven dat er een tijd van afval komt van velen en grote wetteloosheid en liefdeloosheid (2 Thess.2, Matt.24:4-13).

Openbaring: outline

In tegenstelling tot preteristen, moet in de ogen van futuristen Openbaring grotendeels nog plaatvinden en gaat die niet zozeer over Jeruzalem, maar over het hele wereldtoneel. Sterker nog, futuristen prediken het herstel van Jeruzalem aan het einde der tijden, niet haar ondergang (Lucas 21:24, Hand.1:6-7, Lucas 1:32-33, 1:52-60, 2:28, Matt.2:2, Jes.2:2, Micha 4:3, Sef.3, Jes.62-65, Eze.37-48, Jer.31-32, etc.). Zij zien het herstel van Israël sinds 1948 de opmaat naar de Wederkomst die aanstaande is (Zach.14, Matt.24:30-31, Zach.8:10, 8:23, 10:3-5, 12:13-15). De 'flow of events' in Openbaring is volgens futuristen dan ook deze:

Openbaring 1 gaat over de dingen die Johannes gezien heeft. Openbaring 2 en 3 gaan over de zeven gemeenten in Klein Azië, die gezamenlijk een beeld vormen van het tijdperk van de gemeente, dat met de afvallige gemeente Laodicea zal eindigen. In de resterende hoofdstukken schrijft Johannes over:

- De voorbereidingen van de grote verdrukking (4-5)
- De zeven zegels als inleiding tot de grote verdrukking (6-7)
- De zeven bazuinen als inhoud van de grote verdrukking (8-14)
- De zeven oordeelsschalen als afsluiting van de grote verdrukking (15-18)
- De zichtbare wederkomst van Christus op aarde (19)
- Het letterlijke Messiaanse vrederijk (20:1-10 en 21:9-5)
- Het laatste oordeel over satan en de ongelovigen (20:7-15)
- De komst van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde (21:1-8)

Openbaring: datum en opbouw

Futuristen houden vaak aan een latere datum van Openbaring, dat het midden jaren 90 AD is ontvangen en gepend, omdat zij geloven dat Johannes door Keizer Domitianus naar Patmos is verbannen waar hij het ontving (1:9). Dit in tegenstelling tot preteristen die een vroege datum houden, midden jaren 60 AD, omdat Johannes volgens hen niet door Keizer Domitianus maar door Keizer Nero zou zijn verbannen. Preteristen hebben het nodig voor hun visie op Openbaring dat dat zo is, want Openbaring kan niet over de gebeurtenissen gaan in 70 AD als het pas in de jaren 90 AD is gepend. Een latere datum in de jaren 90 AD doet het preteristisch argument dat Openbaring grotendeels al is vervuld dan ook in de papiervernietiger opgeslurpt worden, maar

een eerdere datum maakt voor futuristen niet uit: Zij geloven sowieso dat Openbaring 6-18 niet over gebeurtenissen in het verleden gaat maar in de toekomst, aan het einde van de wereldgeschiedenis.

Futuristen nemen evenals preteristen Openbaring chronologisch. Dat wil zeggen: Openbaring 1:19 gaat in hun visie over 3 tijden die tegelijkertijd de structuur van Openbaring geven:

- "Wat je hebt gezien", het verleden, Johannes' visioen van Jezus (Opb.1).
- "Wat nu is", het heden, de brieven aan de 7 gemeenten (Opb.2-3).
- "Wat hierna komt", de toekomst (Opb.4-22).

Openbaring: letterlijk

Een belangrijk kenmerk van futurisme is dat de apocalyptische profetieën van Openbaring door hen veelal letterlijk genomen en dat zij dan ook nog wachten op vervulling in de toekomst, vooral hoofdstuk 4-22. Bovendien, omdat zij groots zijn (1/3^e van de mensheid sterft, de zon wordt verduisterd etc.) suggereert dat zij nog niet hebben plaatsgevonden.

Dat de Gemeente niet wordt genoemd vanaf hoofdstuk 4 is volgens deze visie een indicatie dat de Gemeente is opgenomen, en veel futuristen geloven dan ook in een Opname voor de Grote Verdrukking van hoofdstuk 6-18.

Futuristen geloven in een letterlijk aards Millennium (Opb.20) dat direct volgt op de letterlijke Wederkomst (Opb.19).

Pessimistisch

De stemming over de vaart der volkeren en het wereldbeeld van futuristen is eerder pessimistisch. *Stanley Grenz* vat het zo samen: "Ondanks al onze pogingen om de wereld te hervormen en omkeren zal, voordat alles tot een einde komt, de antichrist op het eschatologisch toneel stappen om controle te krijgen over de menselijke ontwikkelingen. Enkel de catastrofale interventie van de Heer zal de regie van God brengen en de heerlijke eeuw van zaligheid en vrede. De huidige orde en het Koninkrijk van God zullen elkaar niet opvolgen maar tegengesteld aan elkaar zijn, en Gods toekomst zal het kwade heden overtreffen. Het Koninkrijk van God is het radicale nieuwe dat God zal doen. Het is de gouden eeuw die enkel door Gods genade en Gods eigen ingrijpen zal komen." (Grenz, *The Millennial Maze*, 185).

Slot

Het lijkt erop dat het eschatologisch debat zich vandaag afspeelt tussen futuristen en preteristen, terwijl dat debat 40 jaar geleden vooral tussen futuristen zelf leek te gaan - over het moment van de Opname, al dan niet. Het lijkt er ook op dat het debat tussen preteristen en futuristen vandaag vooral om de gevoelsbeleving, de stemming die beide visies al dan niet uitademen, gaat. Preteristen vinden futuristen te pessimistisch aangaande de toekomst en angstzaaiers en doemdenkers. Futuristen vinden preteristen te optimistisch en idealistisch wat dat betreft. Waar het om gaat is niet de stemming maar de interpretatie van de teksten. Sentimenten zijn geen argumenten. Bovendien heb je het preterisme niet nodig om positief te zijn: Dat de Wederkomst elk moment plaats kan vinden, met of zonder Opname vooraf aan een Verdrukking, is reden voor hoop en een bonzend hart (Titus 2:13).

Tony Campolo zegt: “Iedere theologie die niet leeft met een besef van de aanstaande Wederkomst van Christus is een theologie die de scherpe rand van de urgentie van het geloof wegneemt. Maar iedere theologie die er niet toe leidt dat wij leven alsof de wereld hier nog duizenden jaren zal zijn is een theologie die ons leidt in sociale onverantwoordelijkheid” (onverschilligheid).

Laten wij eropuit trekken folks, in plaats van overhoop te liggen over het verloop van de eschatologische agenda. Tenzij je de zichtbare Wederkomst ontkent natuurlijk.

DISPENSATIONALISME

Waar in de jaren 80 het eschatologisch debat overwegend plaatsvond tussen futuristen over het tijdstip van de Opname, Verdrukking en Wederkomst, lijkt het debat vandaag meer te gaan tussen preteristen, die geloven dat het Koninkrijk er al is en sommigen zelfs de Wederkomst al in 70 AD was, en futuristen die de vervulling van het leeuwendeel van de profetieën in de toekomst plaatsen. Preteristen hebben bovendien niks met Israël, dat zij als afgedaan beschouwen. Futuristen komen in het debat als eeneiige tweeling. Vanwege de wat te gekunsteld in elkaar gezette klassieke futuristische interpretatie kwam Oscar Cullman met progressief futurisme als via-media, een middenweg. Dat gaat over de komst van het Koninkrijk en de verschillende dingen die gebeurden en gaan gebeuren bij de twee komsten van Jezus.

In dit verband is het misschien goed om in te gaan op het dispensationalisme, de bedelingenleer, en deze twee varianten waarmee futuristen in het eschatologisch debat verschijnen.

Dispensationalisme

Futuristen zijn dispensationalisten, een van de varianten van premillennialisten (premillennialisten geloven in een Wederkomst voorafgaand aan het Millennium dat Hij Zelf vestigt nadat Zijn voeten op de Olijfberg zullen staan; Zach.14, Opb.19:11-20:6, Jes.65, Matt.24:30-31). Deze beweging vond zijn populariteit in de 20^e eeuw AD. Het idee van een dispensatie komt uit de bijbel, en refereert aan de administratie van Gods huishouden op aarde (1Cor.9:17, Efz.1:10, 3:2, Col.1:25). Dispensationalisten verdelen de heilsgeschiedenis in historische perioden of tijdperken om de verschillende administraties van Gods betrokkenheid in de wereld in kaart te brengen en een eigen onderscheid of kleur te geven. C.I. Scofield van de Scofield Bijbel, een van de grondleggers van deze interpretatie, definieerde een dispensatie als een periode of tijd waarin de mens getest wordt in zijn gehoorzaamheid aan een bepaalde openbaring van Gods wil. De mensheid faalde in die gehoorzaamheidstest en kwam daarmee onder Gods oordeel, wat een nieuwe dispensatie nodig maakte. Op deze manier kun je de bijbel onderverdelen in 8 dispensaties: onschuld, geweten, civiele regie, belofte, Mozaïsche wet, gemeente en tijdperk van genade, verdrukking, millennium.

Futurisme komt in 2 aan elkaar gelieerde verwanten, een eeneiige tweeling waarbij de tweede zijn wortels heeft in de eerste.

- A. Klassiek dispensationalisme
- B. Progressief dispensationalisme

A. KLASSIEK DISPENSATIONALISME (Kenmerken)

De bijbelse profetische teksten worden letterlijk genomen, niet allegorisch. Dat heeft geleid tot 3 bekende trekken onder de aanhangers van dit gedachtengoed:

1. Een onderscheid tussen de profetieën aangaande Israël in het OT en de gemeente in het NT. Dit onderscheid moet blijven omdat de teksten letterlijk worden genomen. De gemeente heeft Israël niet vervangen in het Plan van God. De beloften die Hij aan de natie maakte over haar toekomstige herstel zullen vervuld worden. De gemeente is dan ook een tussen haakjes periode in de uitwerking van dat Plan. Twee belangrijke historische feiten droegen bij aan de vastbeslotenheid van de aanhangers van dit gedachtengoed:
 - a. De holocaust maakte velen diep bewogen met het Joodse volk.
 - b. De wedergeboorte van de Staat Israël in 1948 (ondanks politieke problematiek).
2. Dispensationalisten zijn premillennialisten, wat inhoudt dat zij geloven in een letterlijke Wederkomst, dat Christus opnieuw zal komen en een tijdelijke, 1000-jarige regieperiode op aarde zal hebben vanuit Jeruzalem.
3. Dispensationalisten geloven in een Opname voor de Grote Verdrukking, wat inhoudt dat Christus in twee fasen terug zal komen: de 1^e voor Zijn Gemeente, die gespaard zal blijven voor de Grote Verdrukking, de 2^e in kracht en glorie om met Zijn vijanden af te rekenen.

John N. Darby van de Plymouth Brethren in Engeland was de eerste die het dispensationalisme in de 19^e eeuw AD op de kaart zette, waarna het in de VS voet aan wal zette met de Scofield Reference Bible in 1909.

Sindsdien zijn er 3 ontwikkelingen binnen de beweging geweest:

1. De ontwikkeling van de gedachte van dispensaties zelf door Darby en Scofield.
2. Charles C. Ryrie benadrukte in de 1960-er jaren (a) dat geloof het middel van redding is in alle dispensaties, een correctie van Scofields eerder werken-theologie als middel van rechtvaardiging (ivm Joh.1:17), (b) de letterlijke betekenis van teksten meer dan de dispensaties zelf.
3. De geboorte van progressief dispensationalisme in de 1980-er jaren.

B. PROGRESSIEF DISPENSATIONALISME

Deze aan het hiervoor beschreven klassieke dispensationalisme gelieerde interpretatie ontstond in de 1980-er jaren onder invloed van een aantal dispensationalisten, en de verwachting is dat deze gedachtenschool meer invloed zal gaan krijgen de komende jaren.

De belangrijkste paraplu over deze interpretatie is het "already but not yet" paradigma. Oscar Cullmann kwam ermee als alternatief vanwege de te nauwe interpretatie van het klassieke futurisme en de dilemma's die het opleverde. Hij zag een bepaalde eschatologische spanning tussen de twee komsten van Christus, de 1^e 2000 jaar geleden en 2^e, de Wederkomst. De 1^e was de inauguratie van het Koninkrijk van God, de 2^e is de volledige realisatie. Tot aan die tijd leeft de christen in een spanningsveld tussen de zalige eeuw die komt (die opging ten tijde van de 1^e komst; Heb.6:5) en de kwade eeuw die er is (die alleen door de Wederkomst zal veranderen, 2 Cor.4:4).

Gordon D. Fee zegt: "Het absolute essentiële raamwerk van hoe de eerste christenen van het primitieve christendom zichzelf zagen is een eschatologische. Zij zagen met de komst van Christus het ontwaken van een nieuw tijdperk, en dat door Zijn dood en opstanding en de komst van de Geest God de toekomst in gang had gezet, wat zijn ultieme consummatie zou hebben in een Wederkomst. Hun hele bestaan was voor hen dan ook eschatologisch van aard. Zij leefden tussen de tijd van het begin en de ontknoping/climax van het eind. God had hun redding al verzekerd... en zij waren al mensen van de toekomst, die hun leven in de huidige tijd leefden, en van de benefits genoten. Maar de heerlijke consummatie van deze redding moest nog komen. Zij leefden dan ook in het spanningsveld tussen wat er al is en wat er nog niet is".

Progressief futurisme wijkt hierin af van hun klassieke geestverwanten:

1. Progressieven geloven dat Jezus Zijn hemelse Davidische regie begon bij de opstanding en hemelvaart. *Blaising en Bock* zeggen: Petrus redeneert in Hand.2:22-36 dat David in Psalm 16 voorspelt dat zijn afstammeling uit de dood opgewekt zou worden, om daar niet meer naar terug te keren, en daarmee op de troon zou plaatsnemen (2:30-31, Hand.3:19-21). Dat gebeurde volgens Petrus vervolgens bij Zijn hemelvaart volgens Psalm 110:1. Petrus verklaart dat Jezus daarmee Heer over Israël is (Hand.2:36, Psalm 110:1 de term Heer over Israël) en Christus (de gezalfde koning) bij de gratie van het feit dat Hij vanuit zijn hemelse positie heeft gehandeld ten behoeve van Zijn volk om hen te zegenen met de gave van de Heilige Geest... Getroond aan de rechterhand van God, de positie die beloofd is aan de Davidische koning in Psalm 110:1, wordt in veel NT teksten aan Jezus toegekend, en het wordt verkondigd in Handelingen 2:33-36.
2. De gemeente is niet een tussen haakjes periode in het Plan van God, maar vormt een deel van het ene volk van God (Rom.2:26-28, Rom.11, Gal.6:16, Efz.2:11-22, 1 Petrus 2:9-10).
3. Het Nieuwe Verbond *begint* in de Gemeente zijn vervulling te krijgen (2 Cor.3:1-4:6, Hebreeënbrief, Efeziërsbrief). Belangrijk: De Gemeente heeft een geheel Joods fundament.
4. De OT-beloften dat de heidenen de ene ware God komen dienen aan het einde van de geschiedenis vindt ook zijn deelvervulling in de gemeente (Rom.15:7-13).

Hun idee stemt met hun klassieke geestverwanten hierin overeen:

1. Israël zal in de toekomst hersteld worden (er is wel een onderscheid maar geen dichotomie tussen Israël en de Gemeente).
2. Christus zal terugkeren om Zijn 1000-jarig Rijk op aarde te vestigen (premillennialisme).
3. De Gemeente zal niet door de Grote Verdrukking gaan (pretribulation rapturism)

Openbaring heeft volgens hen de volgende structuur: Het already/not yet van het Koninkrijk geeft het raamwerk van tijd: Het "already aspect" is vervuld in de 1^e eeuw AD met de keizerverering en Joodse vervolging van christenen. Het "not yet aspect" wordt in de profetieën gevonden die nog moeten plaatsvinden, het overgrote deel van het boek, bij de Wederkomst (de Grote Verdrukking, Antichrist, Wederkomst, Millennium).

Openbaring 1:19

Openbaring 1:19 is de sleutel om het boek te begrijpen, maar dan niet in 3 perioden maar 2.

1. Johannes moest schrijven wat hij had gezien, begrijpen zij als heel het boek.

2. Er zijn 2 werkelijkheden in Openbaring: de dingen die er zijn, het heden van de huidige tijd/eeuw, en de dingen die zullen komen, de komende eeuw. Voor Johannes leefde de gemeente in zijn huidige eeuw (Opb.1-3), maar in de hemel is vanwege Jezus' dood, opstanding en hemelvaart de toekomstige eeuw al aangebroken (Opb.4-5). In de toekomst zal die eeuw naar de aarde komen en de nederlaag van de Antichrist bewerken (Opb.6-19), het tijdelijke Messiaanse Millennium vestigen (Opb.20) en daarna de eeuwige staat (Opb.21-22). Het voortdurend heen weer schakelen van de scènes tussen de aarde (huidige tijdperk) en de hemel (toekomstige eeuw) in Openbaring wordt verklaard door de overlap van de twee tijdperken.

Stemming: Progressieve dispensationalisten zijn pessimistisch in perspectief aangaande de wereldontwikkelingen, maar dat pessimisme wordt beteugeld door het "already but not yet" raamwerk: Het geloof dat het Koninkrijk van God geestelijk al is aangebroken en Christus de regie vanuit de hemel heeft (Matt.28:18, Hand.3:19-21, Hebreeënbrief), wat geweldige hoop geeft aan het volk van God.

Het evangelie van het Koninkrijk

Evangelieën: Het Koninkrijk is hier

Folks, het belangrijkste thema op de agenda van God is niet de eindtijd, maar de komst van het Koninkrijk der Hemelen, het Koninkrijk van God. Johannes de Doper, Jezus en de apostelen predikten niet in de eerste plaats de ontwikkelingen rond de eindtijd zoals de Grote Verdrukking en de Opname op de agenda van God, maar “het evangelie van het Koninkrijk”. Hun boodschap was identiek. Johannes de Doper predikte het als eerste in Mattheus 3:2: “Bekeer u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen”. En Jezus vlak na hem predikte het Mattheus 4:17: “Bekeer u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen”.

Jezus predikte het niet alleen, maar manifesteerde het ook. Als manifestatie van het Koninkrijk genas Jezus de zieken, dreef Hij de boze geesten uit, reinigde Hij melaatsen. Er was kracht in de straten van Jeruzalem en de scharen vroegen zich af wie Jezus was vanwege Zijn gezag (Matt.7:28-29). Het hele land was in rep en roer en Koning Herodes en de Schriftgeleerden en Farizeeën voelden zich bedreigd. De duivel zelf overigens ook (Matt.4:1-11, Matt.8:28-34). En zelfs de natuurlijke elementen onderwierpen zich aan Zijn gezag, Zijn spreken (Matt.8:23-27). Niet verwonderlijk, want de Schepper zelf liep in eigen Gedaante op aarde (Col.2:9).

Daarna kregen ook de discipelen de opdracht van Jezus om dezelfde boodschap te prediken en de kracht van het Koninkrijk te laten zien door tekenen en wonderen. Toen Jezus hen uitzond “gaf Hij hun macht over de onreine geesten om die uit te drijven, en om iedere ziekte en elke kwaal te genezen” en zei Hij: “En als u op weg gaat, predik dan: “het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen. Genees zieken, reinig melaatsen, wek doden op, drijf demonen uit. Mattheus 10:1, 7-8.

Het evangelie van het Koninkrijk is de boodschap. Vergeving van zonden is een onderdeel daarvan (Hand.3:26, 2 Cor.6:2), maar de belofte is voor veel meer (Efz.1:14, Col.2:10). Zie het stukje Tekenen van het Koninkrijk verderop.

Handelingen: het programma van het Koninkrijk

Ook in Handelingen was de boodschap de komst van het Koninkrijk der Hemelen. Maar in Handelingen, dat begint met de hemelvaart van Jezus, horen wij niet alleen de boodschap van het Koninkrijk en zien wij niet alleen de tekenen van het Koninkrijk, maar krijgen wij ook inzicht in het programma van het Koninkrijk. Er is een tijdsplan: Alhoewel het Koninkrijk wel is gekomen met de komst van de Koning, Jezus Christus van Nazareth, God in het vlees, heeft de Koning eerst in de hemelen plaats genomen op de Troon bij de Vader om vandaaruit de wereldgeschiedenis verder te regeren, voor Hij naar beneden komt om de aarde te nemen en vanuit Jeruzalem te regeren (Dan.7:13-14, Hand.1:6-7, Opb.19:11-20:6, Jes.2:2, Micha 4:3, Sefanja 3, Zacharia 14, etc.). De volledige realisatie en manifestatie van Jezus' koningschap op aarde moet nog komen aan het einde van de vaart der volkeren (Opb.19-20) wanneer Jezus alle vijanden aan Zijn voeten heeft gelegd en ook de laatste vijand, de dood, overwonnen is (1 Cor.15:22-26, Hand.2:30-35), waar Hij met Zijn opstanding Zelf mee begon en wat Hij met Zijn opstanding aankondigde dat komt voor ons. Dus predikt Petrus deze boodschap:

Handelingen 2:30-31: “de Christus zou doen opstaan om hem om zijn (Davids) troon te zeten, daarom voorzag hij [David] dit en zei over de opstanding van Christus dat Zijn ziel niet is verlaten in het graf en dat Zijn vlees geen ontbinding heeft gezien. Deze Jezus heeft God doen opstaan,

waarvan wij allen getuigen zijn. Hij dan, Die door de rechterhand van God verhoogd is en de belofte van de Heilige Geest ontvangen heeft van de Vader, heeft dit uitgestort wat u nu ziet en hoort. Dávid is immers niet opgevaren naar de hemelen, maar hij zegt: De Here heeft gesproken tot Mijn Heere: *Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden neerglegd zal hebben als een voetbank voor Uw voeten*".

Handelingen 3:19-21: "Kom dan tot inkeer en bekeer u, opdat uw zonden uitgewist worden en er tijden van verkwikking zullen komen van het aangezicht van de Heere, en Hij Jezus Christus zal zenden, Die tevoren aan u (Joden) verkondigd is. Hem moet de hemel ontvangen tot de tijden waarin alle dingen worden herstel, waarover God gesproken heeft bij monde van al Zijn heilige profeten door de hemel heen. ... Vers 26 geeft vervolgens weer waar God het eerst op uit is voor Hij al het andere, de rest doet, en wat Johannes de Doper ook al verkondigde met de doop van bekering (Matt.3:11): "God, Die Zijn kind Jezus heeft doen opstaan, heeft Hem eerst naar u geonzen om u hierin te zegenen dat Hij ieder van u zou afbrengen van zijn slechte daden". Nu is de tijd van de genade van het zachtmoedige Lam (2 Cor.6:2), voor Hij naar beneden komt als Leeuw met de toorn van het Lam (Opb.6:16). Heeft het zachtmoedige Lam niet het recht af te rekenen met de zonde waar mensen zich aan vasthouden en niet van willen bekeren waar Hij juist voor is gestorven? De doop van bekering van Johannes de Doper was hoe de weg werd bereid voor de komst van de Koning en het Koninkrijk (Matt.3:3).

Handelingen 2:35 en 3:21 zijn twee sleutelversen om het programma van het Koninkrijk te begrijpen. Er is een tijdspan terug te lezen in de verzen en in het woordje "totdat". Bovendien was de verwachting van de Joodse discipelen dat het koningschap van Israël hersteld zou worden met de komst van hun Messias (Lucas 1:32-33, 1:50-55, 2:25, 23:51), niet uitgekomen. In Handelingen 1:6-7 vragen de discipelen naar dat herstel, en Jezus ontkent het niet. Met dat Hij het niet ontkent, bevestigt Hij het. Het herstel van Israël is dan ook niet zozeer in discussie. Die verwachting komt uit het Oude Testament en wat de Profeten daar hebben voorspeld (Jesaja 61-66, Jeremia 31-32, Ezechiël 37-48, Daniel 7-12, Sefanja 3, Joel 2-3, Zacharia 8-12, etc.). De vraag is dus niet wát en óf het komt, alleen wanneer en hoe het gebeurt.

1 Corinthiërs 15: Het tijdspan

Paulus sluit bij het programma van het Koninkrijk aan door een tijdspan te geven in 1 Corinthiërs 15. Dit hoofdstuk is het evangelie in een notendop. Het plaatst de eerste Adam en de laatste Adam, Jezus, de eerste aardse mens en de tweede hemelse mens, naast elkaar. Het hoofdstuk begint met de 1^e komst van Jezus, de laatste Adam en tweede mens, Zijn sterven en Zijn opstanding (vers 1-11), gaat verder met Zijn programma in de wereld wanneer Hij Zijn vijanden onder Zijn voeten legt en eindigt met de overwinning over de laatste vijand, de dood en de onderwerping van Christus Zelf aan de Vader en het resultaat waar God op uit is: "God alles in allen" (vers 22-28). Het woordje "totdat" komt er ook in terug (vers 25): Want Hij moet Koning zijn, totdat hij alle vijandne onder Zijn voeten heeft gelegd". De Griekse woorden in een paar verzen eerder, vanaf vers 23 leggen nog duidelijker Gods Koninkrijksprogramma en tijdspan neer: "Ieder echter in zijn eigen orde: Christus als Eersteling (Yom Ha'Bikkoerim), daarna wie van Christus zijn, bij Zijn komst (dat is de Wederkomst, zie Hand.3:19-21). Daarna komt het einde, wanneer Hij het koningschap aan God en de Vader heeft overgegeven, wanneer Hij alle heerschappij en alle macht en kracht heeft tenietgedaan" (vers 23-24). De Griekse woorden "epeita" in vers 23 ("daarna/dan" wie van Christus zijn) en "eita" in vers 24 ("daarna" het einde") zijn specifieke Griekse woorden voor een tijdspan. Als Paulus iets anders had bedoeld, dan had hij een ander Grieks woord gebruikt ("tote", "dan"). Maar dat deed hij niet. Hij

gebruikte “epeita” en “eita” om een duidelijk programma van tijd neer te leggen in zijn evangelie in een notendop in 1 Corintiërs 15.

Je zou dus kunnen zeggen: Niet alles kwam in een keer naar beneden. Het Koninkrijk komt progressief, zoals de bijbel progressieve openbaring is (steeds een beetje wijn in het glas erbij) en profetieën progressief worden vervuld (meerdere momenten van vervulling hebben).

Uitstel, geen afstel

Een andere goede indicatie voor het begrijpen van het programma van het Koninkrijk is dat Jezus de Schriftgeleerden en Farizeeën duidelijk maakt in Mattheus 21:33-46 dat het Koninkrijk van hen wordt weggenomen en aan een ander volk wordt gegeven. Daarmee werd duidelijk dat het Koninkrijk niet langer “nabij” was, wat Johannes de Doper, Jezus Zelf en de apostelen predikten (Matt.3:2, 4:17, 10:1-5), maar dat er uitstel plaatsvond.

Hoewel velen verwachtten dat het Koninkrijk terstond aan zou breken omdat velen geloofden dat Jezus de beloofde Messias was (Lucas 19:11), kwam Jezus eerst om Zacharia 9:10-11 te vervullen toen Hij als een zachtmoedige op een ezel in Jeruzalem binnenreed op Palmzondag en naar Zijn Vaders Huis ging om die te reinigen in plaats van dat Hij Zacharia 14 vervulde door op de Olijfberg te staan met Zijn voeten. Die dag op de ezel reed Hij wel langs de Olijfberg, maar Hij stond er niet met Zijn voeten op, wat Zacharia 14:4 profeteert dat gaat gebeuren.

Voor wie de vervangingsleer prediken en een geestelijk-Israël visie zonder zicht op Israëls herstel hebben, is het uitstel daarvan op Gods agenda ook gelijk afstel. Maar dat is in strijd met de OT-beloften die Jezus nooit ophief maar eerder bevestigde (Matt.23:37-39, Rom.15:8, 11:23-32, Hand.1:6-7, 3:19-21, 15:16-18, Amos 9:10-11).

Lucas 11:2 en 11:20: De kaders

Wat mij heeft geholpen om dit tijdspan te begrijpen, zijn de kaders van het Koninkrijk programma die Jezus Zelf ook geeft in Lucas 11:2 en Lucas 11:20. Lucas schrijft veelvuldig over de komst van het Koninkrijk. Hij heeft in zijn redactie dingen naast elkaar gezet om ons van inzicht te voorzien.

In vers 20 zegt Jezus: “Wanneer Ik door de vinger Gods (de Heilige Geest) de boze geesten uitdrijf, dan is het Koninkrijk over jullie gekomen”. Met andere woorden: Het Koninkrijk is er al, zegt Hij. Dat komt overeen met Zijn boodschap van het evangelie van het Koninkrijk: “Bekeer u want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen” (Matt.4:17) en met “Het Koninkrijk is bij U, onder U” (Lucas 17:21). Het Griekse woord dat in dit vers in Lucas 17:21 gebruikt wordt is “entos”, en dat is het beste vertaald met “bij” of “onder” u. Als Jezus had bedoeld dat het Koninkrijk ons binnenste had genomen, dan had Lucas hier een ander woord gepend, “en”, “in”. Het woord is echter “entos” en heeft een andere connotatie.

Met Lucas 11:20 bedoelt Jezus dat Hij, de Koning, er is, en Johannes de Doper die dat predikte bedoelde dat ook. Hij zegt: Waar de Koning is, daar is Zijn Koninkrijk. Daar waar Jezus Zijn gezag vestigt, moet de boze verdwijnen, en daarom dreef Hij de boze geesten uit. Daar waar Jezus is moet ook ziekte verdwijnen enz.

Maar in vers 2 leerde Jezus Zijn discipelen *bidden* om het Koninkrijk: “Onze Vader, ... Uw Koninkrijk *kome*”. Dit gebed is een *verzoek* om (de manifestatie van) Gods Koninkrijk. Maar waarom moesten de discipelen erom bidden als Jezus, de Koning en het Koninkrijk, al in hun

midden was? Omdat Jezus de volheid der Godheid lichamenlijk is (Col.2:9), de Koning dichtbij, onder hen (Lucas 17:21), maar de beloofde manifestatie van het Koninkrijk der Hemelen nog veel groter is, wereldwijd. Jezus was er wel, lichamenlijk, plaatselijk, maar de beloofde volheid is wereldwijd, vanwaar de zon opgaat tot waar zij ondergaat (Mal.1:11, Jes.11:9). Jezus kwam eerst voor de verloren schapen van het huis Israëls, maar wanneer het Koninkrijk der Hemelen straks totaal komt dan is de scope ervan, de reikwijdte, wereldwijd. Vanwaar de zon opgaat tot waar zij ondergaat (Mal.1:11), op iedere plaats (1:5). Heel de aarde zal vol zijn van de kennis van de Here (Jes.11:9).

Already but not yet

Je zou het Koninkrijksprogramma van God, de agenda van het Koninkrijk, dan ook het beste zo kunnen nemen: *Already but not yet*. "Het is er al, maar nog niet". De Koning is wel geinaugureerd, zoals de President van de VS op het Capitool wordt geïnstalleerd, het koningschap van Jezus heeft Zijn trouwen wel al gepenetreerd, toen zij Hem hun loyaliteit gaven, maar het is nog niet volledig op aarde gerealiseerd, gemanifesteerd, want de oude werkelijkheid is er nog. Zijn vijand gaat nog rond als een briezende leeuw (1 Petrus 5:8). Hij is nog niet geheel opgebonden (Opb.20:1-6). Hij verleidt de natien nog en vele mensen. Er is nog ziekte, niet iedereen geneest, en de lichamenlijk dood is er nog, zoals ook Lazarus weer is gestorven. Bovendien hebben wij nog te maken met de worsteling met onze oude zondige menselijke natuur, ons vlees (Gal.5:17-21). Wie in de Geest leven "zullen het Koninkrijk beërven", staat er (Gal.5:21). Dat is een duidelijke indicatie dat alhoewel wij er wel naar zoeken (Matt.6:33), het nog niet geheel is gekomen. Pas wanneer wij van ons lichaam zijn verlost is ons zoonschap compleet en dan zal ook de schepping worden bevrijd (Rom.8:21-23). *The best is yet to come, this present reality is still here.*

Kerk en Koninkrijk

Terwijl preteristen van mening zijn dat het Koninkrijk van God al is gekomen (Matt.3:2, 4:17, 10:7-8) en dat de OT profetieën al zijn vervuld ("praeter" betekent "verleden") omdat Jezus heeft gezegd "het is volbracht" (Joh.19:30), en dat het Koninkrijk steeds meer zichtbaar moet worden door ons heen omdat het Koninkrijk ons binnenste zou hebben genomen (Matt.11:12, Lucas 17:21) en Openbaring dus over de ondergang van Jeruzalem/Israël gaat, prediken futuristen dat het Koninkrijk er nog niet in volheid is omdat Jeruzalem nog niet is hersteld en de beloofde tekenen van het Koninkrijk er nog niet zijn (Jes.2:2, Micha 4:3, Jes.62-65, Sef.3, Lucas 21:24, Hand.1:6-7, 3:19-21, Rom.15:8, 11:25-32). De Gemeente is de drager van de belofte dat het Koninkrijk komt met het onderpand van de Geest die dat bezegelt (Efz.1:14). De Gemeente prédikt de komst van het Koninkrijk en bereidt de mensheid erop voor (Matt.24:14, Efz.3:10, Matt.28:18-20, e.a.). Je zou kunnen zeggen dat de Gemeente het voorportaal, de vestibule, is van het Koninkrijk. Daar hang je je oude jas op en trek je je bruiloftsgewaad aan (Matt.25:1-13, 22:1-14).

Van D-Day naar V-Day

Het Koninkrijk is dus bij de 1^e komst van Jezus wel in zekere zin begonnen, toen de Koning werd geinaugureerd, maar wordt pas bij Zijn 2^e komst volledig gerealiseerd. De volheid is er nog niet, genade is er wel (2 Cor.6:2, Hand.3:19). Alle vijanden van God zullen aan Zijn voeten worden gelegd, de dood zal als laatste vijand overwonnen worden (1 Cor.15:22-26, Hand.2:34-45). Je zou Gods Koninkrijksprogramma dan ook het beste zo moeten nemen: Met de 1^e komst van Jezus was de inauguratie van Zijn Koningschap, met de 2^e komst van Jezus komt de volledige realisatie op aarde van Zijn koningschap en de manifestatie (Opb.19-20:13) en in de tussentijd is God uit op de penetratie van het koningschap van Jezus in allen die Hem aannemen. Een andere manier

om het te zeggen is zo: De 1^e komst van Jezus was D-Day, het begin van de invasie, de 2^e komst van Jezus is V-Day (Victory Day), de vijand verslagen, overwinning, en in de tussentijd neemt God mensen en roept hen voor Zichzelf. Pas toen Berlijn genomen was en de nazi's waren verslagen en capituleerden, was de strijd beslist en werd de buit verdeeld. Zo zal het ook met het Koninkrijk der hemelen gaan. "Hem (Jezus) moest de hemel eerst opnemen...", zei Petrus. "Maar Hij zal uiteindelijk op de troon van David zitten", zei Gabriël na Nathan en de Psalmist (Hand.2:30, Lucas 1:32-33, 2 Samuel 7:13, 16, Psalm 2:6-7, 132:11-12, Heb.1:5, Psalm 89:5-6, 20-30). Zoals de bijbel progressieve openbaring is, steeds meer inzicht geef, en profetieën/beloften progressief vervuld worden, in fasen, niet in één moment of gebeurtenis, zo breekt ook het Koninkrijk baan in fasen, in momenten, als een zuurdesem (Lucas 13:19-21), en aan het einde breekt het in de wereldgeschiedenis in in volheid en neemt alles over, na de Wederkomst (Opb.19:11-20:1-6, Jes.65).

Acht tekenen van het Koninkrijk

Belangrijk om de agenda van God te begrijpen is de komst van het Koninkrijk der hemelen te verwachten (Matt.6:33, Matt.25, Hand.3:21). Daarmee komt de wederoprichting van alle dingen, het herstel van wat verloren is gegaan (Hand.3:21). Wat zijn enkele van dan de tekenen of kenmerken van het Koninkrijk wanneer het er in volheid is? Ik heb **8 tekenen** van het Koninkrijk van God wanneer het er **ten volle** is.

1. Je zult een verheerlijkt lichaam ontvangen, een opstandingslichaam – waarmee je door de deur kunt zonder die eerst open te doen, zoals Jezus deed. Je hebt dat verheerlijkt lichaam nodig om met Jezus te regeren in het Koninkrijk, wanneer je gezag krijgt over steden (Lucas 19:11-30). Dat dat lichaam er nog niet is, merk je wanneer je probeert door de deur te gaan zonder dat je die eerst opendoet en het eerste bewijs ervan is een bult en hoofdpijn. 😊

- **1 Cor.15:51-52:** “In een oogwenk, in een ondeelbaar ogenblik (atomisch ogenblik), bij de laatste bazuin, dat is bij de Wederkomst, zul je veranderd worden en een onvergankelijk lichaam aannemen...”.
- **1 Thess4:16-17: Predikt de Wederkomst**, de Opname en de Opstanding van de doden.
 - Die gaan **niet in de 1^e plaats over je verandering van locatie** maar over de verandering van je lichaam, je **transformatie** (1 Cor.15:51-52).
 - De Wederkomst en Opname gaan **niet in de 1^e plaats over een ontsnapping** (aan gruwelijke tijden met een finale Verdrukking) maar **over een ontmoeting**, een hereniging:
 - “Wij zullen voor altijd **met de Here wezen**, schrijft Paulus aan de Thessalonicenzen in de ellende van vervolging, en “**wij zullen onze geliefden weerzien!**”, schrijft hij.
 - Dus troost elkaar met deze woorden... en hoop!
- **Joh.14:1:** “Wees niet bedroefd... **Ik ga heen om jullie een plaats te bereiden...** in het huis van Mijn Vader zijn **vele woningen...** **Dan kom Ik tot jullie en zal jullie meenemen opdat ook jullie zullen zijn waar Ik ben”.**
- **1 Cor.15:20:** Jezus is de Eerste die opstond, als de Eersteling op Yom Ha’Bikkoerim, maar vandaag spreek ik met je over jouw eigen opstanding die komt, een nieuw lijf, glorieus en krachtig en blijvend.
 - Christus is opgestaan als eersteling... Dat betekent: Velen zullen nog volgen** in de wereldwijde Oogst van gelovigen uit de volkeren en Israël...
- **Rom.8:23** “Wij zuchten in onszelf in de verwachting van de aanneming tot kinderen, namelijk... de verlossing van ons lichaam”
 - Verlost van je worsteling** met je oude natuur en invloeden... (je vlees).
 - Je zoonschap compleet:** Je bent nu al een zoon of dochter en roept Abba, maar straks compleet.
 - Een nieuw lijf:**
 - Nooit meer ziek en moe.
 - Nooit meer ongesteld.
 - Nooit meer hormonen overgang en stemmingswisselingen.
 - Een glorieus, krachtig, eeuwig lijf dat niet meer aan de vloek op de schepping is onderworpen en aan de vergankelijkheid.
 - Het sterfelijke/vergankelijke zal onsterfelijkheid/onverg. Aannemen.

-Als je vandaag kwalen hebt, denk dan aan Mama de Geest ... ☺

2. De schepping zal worden bevrijd van de vloek en van de slavernij aan de vruchteloosheid waar God haar in Gen.3 aan onderwierp na de zondeval van Adam.

- **Rom.8:21** "in de hoop dat ook de schepping zelf zal worden bevrijd van de slavernij aan het verderf...".
 - Je tuin zal geen doornen en distels meer voortbrengen.
 - Geen onkruid meer in je tuin. Nooit meer onkruid wieden.
 - De beste koffiebonen, de superbonen van het Koninkrijk.
 - Enorme radijzen in je achtertuin. ☺
 - Kroppen sla zonder wormen en van een meter omvang. ☺
 - De bloesem zal bloeien als nooit tevoren
 - Geen dorre bladeren meer aan de bomen.

3. Er zal wereldwijde bovennatuurlijke vrede zijn, harmonie die zijn weerga niet kent. Alle vijandschap is gebroken. Vriendschap gekomen. "Eindeloos zal de vrede zijn op de troon van David" wanneer Jezus de Koning Zijn troon op aarde heeft genomen (in Jeruzalem)

- **Jes.9:5-6:** "Want een Kind is ons geboren en de heerschappij rust op Zijn schouder..."
 - Wanneer de Vredevorst komt die ware Vrede brengt, dan zal de wens van Miss Universe uitkomen: Worldpeace.
 - Einde aan oorlog, aan ruzie, aan veten, aan wraak, aan competitie, rivaliteit en conflict.
 - Er zal een herstel zijn van relaties:
 - Tussen alle creaties: Jesaja 11
 - Tussen de naties: Micha 4
 - Tussen de generaties: Maleachi 4
 - De Zaligsprekingen komen uit van Matt.5: Zalig die treuren want zij zullen vertroost worden... Zalig de vreedestichters want zij zullen kinderen Gods genoemd worden... Zalig de zachtmoedigen want zij zullen de aarde beërven...
 - Psalm 133 compleet werkelijkheid.
 - Efz.1:10 Gods voornemen is om in Christus alle dingen weer samen te brengen.

4. Er zal recht zijn over de hele aarde, en er zal geen onrecht meer zijn. Er zal geen kwaad meer zijn en geen verderf meer aangericht worden (Jes.65:25). Niemand zal meer worden onderdrukt of uitgebuit. Er zal geen corruptie meer zijn en geen fraude, geen diefstal of wat ook. Er zullen geen ongelukken meer zijn en er zal geen verdriet meer zijn.

- Matt.5:6 "Zalig die honger en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen *verzadigd* worden"!
- Matt.5:10 "Zalig die vervolgd worden om de gerechtigheid, want van hen is het Koninkrijk der hemelen (wanneer het naar beneden komt!). Zalig ben u als men u smaadt en vervolgt, en door te liegen allerlei kwaad tegen u spreekt, omwille van Mij... Veblijd en verheugt u, want Uw loon is groot in de hemelen..." ---Wanneer het Koninkrijk naar beneden komt wordt het op je bankrekening hier gestort! ☺

-God zal een rechtszaak houden en daarin opkomen voor Zijn volk, Israël, wat de volkeren met haar hebben gedaan (Joel 3), en ook rechtspreken over onrecht dat jou is aangedaan (Matt.25:31:46).

5. De aarde zal VOL zijn van de kennis des Heren.... God zal wereldwijd gekend worden zoals Hij werkelijk is. Er zal geen verwarring meer zijn, geen misleiding meer zijn en er zal geen afgoderij meer zijn.

-Jes.11:9 "Want de aarde zal vol zijn van de kennis van de Here, zoals het water de bodem van de zee bedekt. Want op die dag zal de Wortel van Isai er zijn, Die zal staan als Banier voor de volkeren. Naar Hém zullen de heidenvolken vragen. Zijn rustplaats zal heerlijk zijn."

-Efeziërs 1:17-18: "De Geest van wijsheid en openbaring om Hem recht te kennen: verlichte ogen van onze harten ...".

-Geen achterdocht naar God meer, wat de slang in Genesis 3 zaaide.

-Geen misleiding meer van de valse profeet, het 2e beest uit de aarde dat misleidt met grote tekenen (Opb.13:11-15, 16:13, Opb.19:20).

-God gekend door iedereen

6. En overal zal er reukwerk van aanbidding zijn voor Jezus. Op iedere plaats een altaar van aanbidding wanneer Jezus aanbeden wordt in alle natien. De Naam van God zal groot zijn onder de natien.

-Mal.1:11: "Vanwaar... Op iedere plaats... Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenvolken"

-Mal.1:5: "Uw eigen ogen zullen het zien, en u zult zelf zeggen (Israël): Groot is de Here tot over de grenzen van Israël!"

-Fil.2:8-10: "Elke knie zal zich buigen, alle tong zal belijden, dat JC Heer is".

7. Last but not least, Jeruzalem zal de hoofdstad zijn van de aarde. Jezus zal er regeren op de troon van David. Wat de Joden verwachtten bij Zijn 1e komst en Zijn intocht in Jer op Palmzondag zal gebeuren bij Zijn 2e komst: -Zijn voeten zullen op de Olijfberg staan, Zach14:4, die in tweeën zal splijten -en dan zal Hij door de Messiaspoort naar binnen gaan. -Zelfs de moslims weten dat al eeuwen, waarom sultan Suleiman de poort al eeuwen geleden heeft dichtgemetseld om het te voorkomen.

-Jes.2:2 "Alle heidenvolken zullen stromen naar de berg van de Tempel in Jeruzalem...".

-Micha 4:3: "Uit Sion zal de Wet uitgaan en des Heren Woord uit Jeruzalem". Dat is niet Amsterdam.

-Misschien dat je nu zegt: Naaaa Stef, de waanzin is je nu naar het hoofd gestegen! ☺

-Maar Jes65 profeteert dat Jeruzalem een upgrade mee zal maken naar 2.0 of 7.0 voordat in de nieuwe schepping het hemelse Jeruzalem naar beneden komt in Opb.21-22.

Vers 20-Een jongeman zal sterven als een honderdjarige, een zondaar al is hij 100 jaar zal vervloekt worden" (de dood en zonde zijn er nog)

- Jeruzalem zal een steen zijn... Een bedwelmende beker (Zach.12:2-3).
- De Vader juicht nu al over Jeruzalem met een luide schreeuw van verrukking, Sef.3:17.

8. Last but not least, de Messias zal komen en Zich weer over Israel ontfermen. -Als een hen die haar kuikens verzamelt onder haar vleugels (Matt23:37-39).

- Hij zal hen tot zich fluiten van de 4 hoeken van de aarde: Zach10:8, Matt.24:30-21.
- Er komt een einde aan hun diaspora, verstrooiing. Zach.8, Zach.10. Jer.31-32.
- Hij zal opnieuw Zijn Geest uitgieten en zij zullen alsnog rouwen om hun Messias als over een eerstgeborene (Zach.12:10-13).
- Joel 2:28-32 wordt helemaal vervuld.
- Zach.8:23: 10 mannen uit de volkeren zullen de slip van een Joodse man vastgrijpen en zeggen: "Wij gaan met u mee want wij hebben gehoord dat God met u is".

Acht verschillen tussen de twee komsten van Jezus

Bij de 1^e komst van Jezus was de inauguratie van Zijn koningschap (Jes.9:5-6, Lucas 1:32-33, Matt.2:2, 2 Samuel 7:13, 16, Hand.2:30-31). Bij de 2^e komst van Jezus is de consummatie van Zijn koningschap: Het zal compleet gemanifesteerd en gerealiseerd zijn omdat al Zijn vijanden aan Zijn voeten zijn gelegd (Hand.2:30-35, 1 Cor.15:22-26). Elke knie zal zich buigen en elke tong zal belijden dat Jezus Christus Heer is (Fil.2:10-11). Wat zijn enkele verschillen tussen de twee komsten van de Messias? Ik heb 8 verschillen maar er zijn er nog meer:

1. Zijn 1^e komst was plaatselijk (in Israël), Zijn 2^e komst wordt straks wereldwijd waargenomen en erkend.

- Jezus was eerst gezonden tot de verloren schapen van het Huis Israels.
- Daar deed Hij Zijn wonderen.
- Daar sprak Hij Zijn boodschap.
- Daar trok Hij op met Zijn discipelen.
- Daar bewerkte Hij de verzoening.
- Niet in Rome, niet in Athene, Amsterdam of Washington.
- Het hele volk liep uit om Hem te zien.
- Opschudding in het land.
- Romeinen in de war.

Maar straks:

- Alle oog zal Hem zien (Matt.24:30).
- Alle stammen van de aarde zullen zich op de borst slaan.
- Elke knie zal zich buigen... alle tong zal belijden... (Fil.2:10-11).

2. Jezus 1^e komst was tijdelijk, Zijn 2^e komst is blijvend.

- Hand.3:21 – “Hem moest de hemel opnemen...”
- Johannes 14:3 – “Ik ga heen... Naar Mijn Vader... Wees niet bedroefd dat Ik wegga...Ik kom weder en neem jullie mee... Opdat ook jullie zijn waar Ik ben”, zei Jezus.
- 1 Thess.4:13-18 – “Zo zullen wij voor altijd met de Here weze”, zei Paulus
- Wij zullen *onafscheidelijk* zijn.
- Nooit meer weg van Hem, dat is: Van Zijn lijfelijke Aanwezigheid.
- Dan: Millennium
- En: De nieuwe werkelijkheid

3. Nu heb je vrede met God in je hart, straks is de wens van Miss Universe uitgekomen: Worldpeace. Zijn vrede is straks wereldwijd.

- Jes.9:5-6 - Immanuel, de Vredevorst heeft NU je binnenste genomen - -Fil.4:7 – Bovennatuurlijke vrede binnenin, waardoor je nu vrede hebt, al ben je in een crisis of oorlog.
- Romeinen 5:1: “Wij dan, gerechtvaardigd uit geloof, nu hebben vrede met God door onze Here Jezus Christus”
- Efeze 2:14 “Hij is onze Vrede die de twee één heeft gemaakt (Jood en Griek etc.)
- De tussenmuur die scheiding bracht weggebroken (Efz.2:14)
- Vijandschap tenietgedaan (:15)

Maar straks:

- Jesaja 11 – tussen alle creaties en mensen
- Micha 4 – tussen naties

-Maleachi 4 – tussen de generaties

4. Jezus heeft bij Zijn 1e komst eeuwig leven gebracht (geestelijk), straks ook lichamelijk (een nieuw lichaam bij de Opstanding).

- Johannes 3: Je moet opnieuw geboren worden uit God, door de Geest en water.
- 1 Petrus 1:23: Geboren uit onvergankelijk zaad, Gods Woord.

Maar straks:

- 1 Thess.4:16-17: Met de Opname en Opstanding een nieuw lijf.
- 1 Cor.15:51-52: In een ondeelbaar ogenblik een verheerlijkt lichaam (Rom.8:30).
- Matt.13:43: De rechtvaardigen zullen stralen als de zon in het Koninkrijk.
- Rom.8:18: Lijden nu, maar heerlijkheid komt.

5. Bij Zijn 1^e komst heeft Jezus de duivel geconfronteerd, straks is hij geïnterneerd, gepenitentieerd: gevangengenomen, opgebonden en geworpen in de put.

- Hij gaat nu nog rond als een briesende leeuw, zei Petrus (1 Petrus 5:8).

Maar straks:

- Kan hij de volkeren niet meer verleiden, zag Johannes (Opb.20:1-3a)
- Dat betekent dat wij geen demonische invloeden meer hebben om ons heen.

6. Jezus, de Koning-Knecht, kwam eerst als een Knecht, dan komt Hij als de Koning.

- Matt.20:25-28: Eerst om te sterven voor mensen (als losprijs)

Maar straks:

- Jes.2:2, Micha 4:3, Zach.14:4: Om zichtbaar te regeren en oordelen vanuit Jeruzalem.

-Hij kwam eerst als het zachtmoedige Lam, straks als de Leeuw

-Joh.1:29

-Opb.19:11 “U bent de Ridder op het Witte Paard”, het Woord van God met een scherp zwaard uit Zijn mond waarmee Hij de heidenvolken zal slaan ...hen hoeden met een ijzeren staf.... Koning der Koningen, Here der Heren... Het beest zal worden gegrepen, de valse profeet (:20) in de poel van vuur, en de draak in de afgrond (20:1-3a).

7. Bij Zijn 1^e komst heeft Hij Zacharia 9:9 vervuld, straks Zacharia 14:4.

-Matt.21:1-11: “Palmtakken, mantels worden uitgespreid....”

-Palmzondag, de week voor Zijn kruisiging: “Zachtmoedig op een ezel rijdt, die zegevierend ons bevrijdt.”

-De Joden dachten dat Hij *rechtsaf* zou gaan naar de Antoniaburcht om de Romeinen af te rekenen... Maar Hij ging *linksaf* naar de Tempel om die schoon te vegen.

-Hij kwam eerst om mensen van hun slechte daden, de macht van de zonde af te helpen (Hand.3:26).

Maar straks:

-Zijn voeten zullen op de Olijfberg staan, die in tweeën zal splijten, waarna Hij door de Messiaspoort Jeruzalem binnengaat en de troon van David neemt.

-Zelfs de Moslims weten dat, waarom zij de Messiaspoort alvast hebben dichtgemetseld om het voorkomen.

8. Bij Zijn 1^e komst heeft Jezus Jeruzalem bezocht, Zijn werk daar gedaan (Golgotha), waar Hij straks na Zijn 2^e komst blijft om te regeren.

-Jesaja 2

-Micha 4

-Matt.5:35 Stad van de Grote Koning

-Jeremia 31:7: Dan zal Israël weer hoofd van de natien zijn, kop en niet langer staart:
“Want zo zegt de Here: Zin vrolijk over Jakob, met blijdschap! Juich om het hoofd van de heidenvolken!”